

REFERAT |KRS| Helse- og sosialstyret (2011-2015) d. 24-09-2013

Møtedato Tirsdag d. 24. september 2013 kl. 16:00

Møtested Rådhuset

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll fra helse- og sosialstyrets møte 27.08.13.....	3
2. tertialrapport 2013: helse- og sosialsektoren.....	5
Prosjekt for utvikling av framtidens trygghetspakke.....	8
Bosetting av flyktninger 2014 – 2016.....	12
Forespørsel fra UDI om utvidelse av plasser ved Kristiansand statlige mottak og interkommunale n	27
Tjenestebeskrivelse omsorgsbolig.....	31
Evalueringsrapport av avviklingen av klient- og barnevernutvalget – Forslag til mandat.....	36
Forebygging, utredning og behandling av psykiske lidelser hos eldre - høring til ny veileder.....	40
Drift av midlertidig botilbud.....	43
Forslag til revisjon av statuttene for Frivillighetsprisen i Kristiansand.....	46

Sak 39/13: Godkjenning av protokoll fra helse- og sosialstyrets møte 27.08.13

Vedlegg

Protokoll Helse- og sosialstyret 27.08.2013

Dato 16. september 2013
Saksnr.: 201301078-32
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
24.09.2013

Godkjenning av protokoll fra helse- og sosialstyrets møte 27.08.13

Forslag til vedtak

Helse- og sosialstyret godkjenner protokoll fra helse- og sosialstyrets møte 27.08.13.

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra Helse- og sosialstyrets møte 27.08.13

Sak 40/13: 2. tertialrapport 2013: helse- og sosialsektoren

Vedlegg

2. tertial Helse og sosial 2013_Vedlegg.doc

Dato 17. september 2013
Saksnr.: 201305000-4
Saksbehandler Tore Bersvendsen

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
24.09.2013

2. tertialrapport 2013: helse- og sosialsektoren

Sammendrag

Helse- og sosialdirektøren legger med dette fram 2. tertialrapport. Rapporten er inndelt i tre hovedområder – rapportering på økonomiperspektivet, medarbeiderperspektivet samt arbeidsprosesser og kvalitet. I 2. tertial presenteres også status på de vedtatte periodemålene og verbalforslagene.

Innenfor økonomiperspektivet fokuseres det på prognoser for den økonomiske situasjonen ved utgangen av året fordelt på sektorens hovedtjenester. Relevante volum og aktivitetstall er presentert, samt forslag til budsjettreguleringer og status for investeringsprosjekter og disposisjonsfond.

Det er utfordringer knyttet til barnevernet, sosialtjenesten og økte strømutfgifter som fører til et prognostisert underskudd på -8,3 mill. kr. for sektoren.

Barnevern hadde i 2012 et utfordrende driftsår og med økonomiske utfordringer. Utfordringene var rettet mot barnevernstiltak utenfor hjemmet. Utfordringene fortsetter foreløpig i 2013. Forventet merforbruk er på -4 mill. kr. ved årets slutt. Ser man på hele barnevernstjenesten samlet så forventer man balanse. Dette fordi man forventer et overskudd på boligene for enslige mindreårige.

Antall sosialhjelpsmottakere hadde en økende trend de siste fire månedene av 2012. Trenden har fortsatt inn i 2013 som medfører foreløpig underskudd på sosialhjelp. Antallet har i de siste månedene av 2. tertial stabilisert seg noe, men utbetalingene er fortsatt høye. Denne økningen kombinert med reduserte rammer skaper økonomiske utfordringer i 2013. Selv med merinntekter knyttet til integreringstilskudd og en besparelse på kvalifiserings- og introduksjonsprogrammet forventer tjenesten et merforbruk på -9 mill. kr.

Omsorgstjenesten forventer et positivt avvik på 1,7 mill. kr. Det er i hovedsak merinntekter og litt lavere aktivitetsnivå som fører til denne prognosen. Prognosen inneholder også merinntekter knytte til ressurskrevende brukere for 2012 rapporteringen på 8 mill. kr. Det er fortsatt underkompensasjon på lørdags- og søndagstillegg på rundt 4 mill. kr. og flere enheter har økonomiske utfordringer.

Det forventes også balanse på helsetjenesten. Dog så er det utfordringer på enkelte psykiatriboliger som forventes håndtert.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over prognosen for året 2013.

	Beløp
Omsorgstjenesten	1 700 000
Barnevernstjenesten (inkl. EM – boliger)	0
Sosialtjenesten	-9 000 000
Helsetjenester	0
Administrasjon/Bygg	-1 000 000
Samhandlingsreformen	0
Prognostisert overskridelse drift	8 300 000

Driftsåret 2012 var et godt år for sektoren økonomisk sett. Blant annet så klarte sektoren å slette restene av alle de negative disposisjonsfondene og har pr. 2. tertial 2013 et positivt fond på 10 mill. kr. Det prognostiserte avviket er planlagt håndtert med det positive disposisjonsfondet.

Sykefraværet for sektoren er fortsatt høyt. For 2012 endte det på 10,1 %. Pr. 2. kvartal 2013 er sykefraværet 10,3 %. Dette er 0,4 % lavere sammenlignet med samme periode i 2012. Sektoren jobber kontinuerlig med å redusere sykefraværet.

Helse- og sosialdirektøren vil påpeke at sektoren har over tid vært lave på ressursbruk sammenlignet med ASSS kommunene. Denne trenden har bare blitt forsterket de siste ASSS rapportene basert på 2012 tall.

Forslag til vedtak

1. Helse- og sosialstyret tar den fremlagte saken til etterretning.
2. Helse- og sosialstyret vedtar de omtalte overføringer til 2014.
3. Helse- og sosialstyret vedtar de omtalte budsjettreguleringer.

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Tore Bersvendsen
Økonomirådgiver

Vedlegg:
2. Tertailrapport 2013

Sak 41/13: Prosjekt for utvikling av framtidas trygghetspakke

Vedlegg

Prosjektskisse Kristiansand 09 09 13.docx

Dato 13. september 2013
Saksnr.: 201308309-3
Saksbehandler Anne Karen Aunevik

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
24.09.2013

Prosjekt for utvikling av framtidens trygghetspakke

Helsedirektoratet skal sette i verk et større utviklings- og utprøvningsprosjekt innen velferdsteknologi. Tilskuddsordningen inngår i Nasjonalt program for utvikling og implementering av velferdsteknologi i helse- og omsorgstjenestene, som er en del av Omsorgsplan 2020. Den 9.juli 2013 publiserte Helsedirektoratet muligheten for å kunne søke støtte til utvikling av trygghetsteknologiske løsninger i kommunene. Søknadsfristen var 10.september 2013. Rammen for tilskuddsordningen er 28 mill.

Helsedirektoratet om at de utfra en skjønnsmessig vurdering av de påmeldte kommunene vil velge ut deltakere. I utvelgelsesprosess vil de legge vekt på dialog med de som har meldt sin interesse. Mye tyder på Helsedirektoratet vil velge ut noen få deltakere framfor at midlene fordeles på mange små prosjekt.

Helse- og sosialdirektøren tror det vil være en fordel at flere kommuner søker sammen, og har derfor hatt en prosess med helsenettverket i Knutepunkt Sørlandet det ble enighet en felles søknad der Kristiansand søker på vegne av alle om midler til utvikling av framtidens trygghetspakke. Kommunene varierer veldig i størrelsen. Det kan være utfordrende for et jevnbyrdig samarbeid, men kan også gjøre det mulig å etablere løsninger og erfaringer som er relevante for mange andre kommuner av ulik størrelse.

Helse- og sosialdirektøren ønsker at prosjektet kan medvirke til å utvikle en sikker og fleksibel trygghetspakke som er tilpasset fremtidens teknologiske løsninger. En sentral forutsetning i arbeidet vil være behovet for å utvikle løsninger som kan fungere i storskala drift.

Hensikten med prosjektet «Framtidens trygghetspakke» er å bidra til både at innbyggerne kan bo trygt og godt lengre i egne hjem når de blir eldre, samt til bedre bruk av ressurser ved at kommunen kan redusere bruk av unødige tilsyn. Målet for prosjektet er

- Utvikling av sikre teknologiske løsninger som oppfattes som trygge og brukervennlige
- Utvikling av en teknologisk og organisatorisk infrastruktur som kan håndtere meldinger og alarmer i storskala drift

Prosjektet har 3 hovedsatsinger:

1. Utvikle brukertilpasset teknologi,

Aktuelle tiltak:

- Etablere arenaer for brukerkontakt.

- Utvikle metoder for involverer av ansatte
- Synliggjøre problemstillinger om finansieringsordninger
- Utvikle rutiner og maler for kontakt med leverandører i utprøving av nye løsninger.
- Prøve ut arenaer for kontakt med leverandører i markedet

2. Organisering av mottaksapparat og oppfølgingstjenester

Aktuelle tiltak:

- Kartlegge status innen aktuelle «akutthenvendelser».
- Anslå forventet volumøkning utfra forventet utvikling i tjenestene framover
- Beskrive utfordringer og muligheter for hvordan kommunene kan organisere seg i storskala drift
- Vurdere ulike organisatoriske modeller og omfang av delaktiviteter og støttefunksjoner som har berøring av og innvirkning på en alarmsenterfunksjon.

3. Skalering og integrasjon i fagsystem

Aktuelle tiltak:

- Beskrive utfordringer og muligheter for integrasjon med fagsystem for pleie- og omsorgssektoren
- Beskrive utfordringer og muligheter for hvordan den tekniske infrastrukturen kan se ut i storskala drift
- Vurdere og beskrive sentrale elementer i en trygg, sikker og «ikke-proprietær» infrastruktur.

Kristiansand har søkt om til sammen 5 millioner over 2 år, De omsøkte prosjektmidlene er mest av alt til å framskaffe beslutningsgrunnlag, forberedelser og utprøving i småskala. Implementering i storskala vil være svært avhengig av at hvilke rammebetingelser som vil være avklart gjennom den nasjonale satsingen. Prosjektets innhold kan tilpasses utfra eventuell dialog med Helsedirektoratet.

På grunn av de knappe fristene var det ikke vært mulig å forankre søknaden politisk før den ble sendt. Men innholdet i søknaden harmonerer med politiske føringer som er gitt tidligere. Blant annet behandlet helse- og sosialstyret i september 2012 en rapport om «FOU og innovasjon». I denne rapporten ble satsing på framtidens trygghetspakke nevnt som eksempel på et radikalt innovasjonsprosjekt i kommunen ved at vil forutsette store organisasjonsomlegginger og endring av rammebetingelser på både lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.

I april 2013 vedtok bystyret «Helsefremmingsplanen for Kristiansand kommune». Planen anbefaler blant annet utvikling og bruk av teknologi som fremmer mestring og uavhengighet både i hjem og på institusjon. Det gjelder både videreutvikling av trygghetsalarmen, samt økte forventninger til at kommunene tar i bruk av telemedisinske tjenester som blant annet muliggjør medisinske målinger og konsultasjoner i hjemmet.

I forbindelse med behandling av budsjettet for 2013-2016 vedtok bystyret at kommunen skulle prioritere utprøving og økt bruk av teknologi for å kunne bo trygt og godt hjemme lenger, blant annet ved følgende strategier:

1. Videreutvikle trygghetsalarm til trygghetspakke
2. Etablere leilighet for demonstrasjon og opplæring i velferdsteknologiske løsninger.
3. Økt satsing på bruk av teknologi i forebygging, rehabilitering og behandling
4. Teste ut og pilotere ny teknologi i dialog med innbyggere, brukere og ansatte
5. Dokumentere effekter og innhente erfaringer i samarbeid med kunnskapsmiljø, andre kommuner og samarbeidspartnere

Som en oppfølging av dette vedtok også bystyret at det skulle avsettes prosjektmidler til utprøving av ny teknologi, videreutvikling av trygghetsalarm til trygghetspakke, demoleilighet og piloter: Tilsammen har kommunen avsatt kr 4 mill kr til drift og 5 mill kr til investering, samt

3 mill til dokumentasjon og forskning. Dette er uttrykk for en politisk satsing, og som lettere kan la seg gjennomføre ved deltakelse i et nasjonalt prosjektsamarbeid.

Helse- og sosialdirektøren har forventninger til at denne utlysningen fra helsedirektoratet er starten på et standardiseringsarbeid innenfor det velferdsteknologiske området, og at det kan bidra til nasjonal kunnskapsbygging om muligheter, utfordringer, effekter og gevinster.

Forslag til vedtak

[Helse- og sosialstyret tar sak om prosjekt for utvikling av «Framtidas trygghetspakke» til orientering](#)

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Anne Karen Aunevik
Rådgiver

Trykt vedlegg:

- Prosjektskisse, pr 9.september 2013

Utrykt vedlegg:

- Telenor Rapport fra 2010
- Fagutvalgets årsrapport og anbefalinger fra 2012
- UiA rapport «Bo trygt og godt hjemme» fra 2012
- Rapport fra utprøving døralarm i Kristiansand, 2012
- Strategiplan Utviklingscenter og hjemmetjenester og sykehjem i Vest-Agder

Sak 42/13: Bosetting av flyktninger 2014 – 2016

Vedlegg

Vedtak FORMAN, 16102013, Sak 95/13, Bosetting av flyktninger 2014 – 2016

Anmodning om bosetting av flyktninger i 2014 - 2016

Dato 17. september 2013
Saksnr.: 201303798-4
Saksbehandler Ann Charlotte Larsen

Saksgang
Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato
24.09.2013
09.10.2013

Bosetting av flyktninger 2014 – 2016

Sammendrag

IMDi har anmodet Kristiansand kommune om å bosette flyktninger i perioden 2014-2016. 200 flyktninger i år 2014, deretter 180 i de to påfølgende år. IMDi anmoder kommunen om at det innenfor denne rammen årlig bosettes 10 enslige mindreårige. IMDi ber at kommunens plan for boligframskaffelse framgår av behandlingen av saken.

På landsbasis sitter om lag 4400 flyktninger i dag i asylmottak og venter på å bli bosatt i en kommune. Blant dem er det 700 barn. Norge har forpliktet seg gjennom internasjonale avtaler å ta imot flyktninger for å løse en humanitær oppgave. Kristiansand kommune har hvert år siden 1982 mottatt flyktninger for bosetting. IMDi (Integrerings- og Mangfoldsdirektoratet) søker årlig ut et antall flyktninger for bosetting i kommunen på bakgrunn av drøftinger med KS i Nasjonalt utvalg for bosetting. Prinsippet er at kommunene tar et felles ansvar og at man oppnår en frivillig løsning.

Dette saksframlegget peker på konsekvenser for kommunen ved å svare positivt på IMDis anmodning om bosetting av flyktninger i Kristiansand kommune. Konsekvensene ligger innenfor kommunens kapasitet og vi kan ikke finne faglig grunnlag for at kommunen skal stille seg utenfor den frivillige norske modellen for bosetting av flyktninger.

De siste ti årene har bosetting av flyktninger i Kristiansand ligget mellom 150 og 220 personer i året. I 2012 ble 140 personer vedtatt bosatt. Totalt ble 172 personer bosatt (inkludert 30 familiegjenforente personer og 13 enslige mindreårige) og for 2013 er det vedtatt å bosette 160 personer. Pr 31.7 er 107 flyktninger bosatt. Av disse er 29 familiegjenforente og 6 enslige mindreårige.

Oppsummert vurdering av konsekvens for berørte tjenesteområder

IMDis anmodning innebærer en vekst i bosettingen fra 2013 til 2014 på 40 personer. Dette er innenfor kapasiteten for berørte tjenesteområder og vil i utgangspunktet ikke utgjøre nye eller særskilte utfordringer for berørte etater.

Endringer og særlige forhold: Det bosettes flere enslige voksne. Samtidig er flere som bosettes ressursvake og behov for tettere oppfølging er derfor større. Videre imøtekommer kommunen per i dag ikke kravet om helårsprogram i tråd med Lov om introduksjonsordning. Det må derfor påberegnes en styrking av ressursene som arbeider med denne problematikken.

Videre foreligger det usikkerhet knyttet til selve arbeidet med boligframskaffing og bosetting som i dag ivaretas av NAV Kristiansand. Rundt 85 -90 % av boligmassen til flyktninger framskaffes i dag via det private leiemarkedet. Denne strategien gjør bosettingsarbeidet sårbart for konjunkturer i leiemarkedet på pris og kapasitet. Innenfor de økonomiske føringene som er gitt, er vi i stor grad forbeholdt det nedre sjikt av boligmarkedet hva angår kvalitet og beliggenhet. For å sikre framskaffing av tilstrekkelige antall boliger brukes i dag mye ressurser på direkte boligjakt og oppfølging av private boligeiere for å sikre god kontinuitet i utleie til flyktninger som skal bosettes i kommunen. Ved inngangen til 2013 ventet 30 personer med bosettingsvedtak fra 2012. Den valgte strategien for bosetting i det private leiemarkedet gjør at vi ikke med sikkerhet kan si at vi vil kunne framskaffe tilstrekkelig antall boliger eller sikre jevn bosetting i tråd med IMDi's anmodning om bosetting pr år for perioden 2014 - 2016.

Gitt at fordeling av kommunale boliger til flyktninger opprettholdes, vil kommunen i perioden 2014 – 2016 planlegge fortsatt bosetting av om lag 85 – 90 % av flyktningene i det private boligmarkedet. Skal kommunen imøtekomme målsetning om bosetting kan det være tjenlig at flere kommunale boliger stilles til disposisjon for flyktninger og/eller at de økonomiske rammene endres for denne gruppen.

Omorganiseringssprosjektet i Helse- og sosialsektoren i kommunen innebærer at ansvaret for boligframskaffing skal overføres fra Introduksjonsavdelingen til Forvaltning og Service, hvor de boligsosiale virkemidlene samles under en boligleder. Bakgrunn for å samle dette er å samle oversikt over behov for boliger til vanskeligstilte og en mer helhetlig og koordinert utnyttelse av boligsosiale virkemidler.

For å antyde langvarige økonomiske konsekvenser (sosialhjelp og ressursbruk) for kommunen bruker vi resultatet for 2012 som eksempel her: I 2012 gikk 50 % av dem som avsluttet Introduksjonsprogram til arbeid/arbeidsrelatert aktivitet eller til videre utdanning. Den andre halvparten fortsetter i et videre kvalifiserings- og/eller oppfølgingsløp i regi av NAV og/eller andre tjenesteytere. Hindre mot overgang til arbeid kan for eksempel være helseproblematikk, utfordringer ifht språk eller arbeidsevne. For flere flyktninger kan dette dreie seg om langvarige oppfølgingsløp. Konsekvensen for kommunen er at disse for en periode fortsetter å motta tjenester og ytelser. I de første fem år dekkes dette av integreringstilskuddet. Etter fem år vil kommunens inntekter til tjenester til disse flyktningene falle bort, og kostnaden vil tilfalle kommunens sosialhjelpsbudsjett.

De berørte tjenesteområdene står sammen om å peke på den største utfordringen i godt bosettings- og integreringsarbeid i kommunen: Et fortsatt og forsterket fokus på tidlig innsats for barn og unge i bosettings- og integreringsarbeidet. Dette sammen med tidlig og tett oppfølging av flyktninger, og da særlig av familier som bosettes, vil være et felles budskap for venstreforskyving og tidlig forebygging for dette tjenesteområdet. Som et bærende element for dette er det viktig å sikre gode løp for den enkelte flyktning i Introduksjonsprogram slik at de kan delta i arbeids- og samfunnsliv og bli økonomisk selvstendige.

Bosettingsanmodningen for 2014 – 2016 har blitt behandlet av en tverretattlig arbeidsgruppe bestående av representanter fra Kongsgård skolesenter, barnevern, mottaksskole, flyktningbarnehage, Gyldengården helsesenter, tjenesteområdet for bolig til enslige mindreårige sammen med NAV. Arbeidsgruppen har vurdert konsekvenser av IMDi sin anmodning om bosetting av flyktninger for eget tjenesteområde og samlet sett for Kristiansand kommune. Arbeidsgruppen har hatt et felles møte, samt at berørte områder har gitt innspill til dette saksunderlaget. Oppfølgingsvirksomheten har bidratt med innspill og har hatt separat møte med NAV Kristiansand i utarbeiding av saken.

Denne oppsummeringen gir et begrenset innblikk i de ulike vurderingene og beskrivelsene av konsekvenser for Kristiansand kommune ved bosetting av flyktninger for kommende

periode. For å få innsikt i flere underliggende faktorer vises det til saksframstillingen hvor dette er mer grundig beskrevet.

Vurdering: NAV Kristiansand i samarbeid med berørte tjenesteområder anbefaler å imøtekomme IMDIs bosettingsanmodning for årene 2014 – 2016.

Forslag til vedtak

1. Formannskapet vedtar at Kristiansand kommune bosetter 200 flyktninger i 2014, herav 10 enslige mindreårige.
2. Formannskapet vedtar at Kristiansand kommuner bosetter 180 flyktninger pr år i årene 2015 og 2016, herav 10 enslige mindreårige pr år.

Tor Sommerseth
Rådmann

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:

Bosetting av flyktninger: Anmodning om bosetting av flyktninger i 2014 - 2016.
Brev fra IMDi datert 15.4.2013

Bakgrunn for saken

Nasjonalt

Bosetting av flyktninger er en humanitær oppgave. Norge er forpliktet gjennom internasjonale konvensjoner og avtaler å ta sin del for å avhjelpe verdensflyktninger. Både FNs flyktningkonvensjon av 1951 og den Europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) om beskyttelse av menneskerettighetene og de grunnleggende friheter av 1950 omtaler disse oppgavene eksplisitt. I tillegg er Norge særlig forpliktet gjennom FNs Barnekonvensjon av 1989 i forhold til enslige barn og unge, mindreårige asylsøkere.

En del av flyktningene som bosettes kommer til Norge som overføringsflyktninger eller FN – flyktninger. De har bak seg ett opphold i flyktningleirer drevet av FNs høykommissær for flyktninger eller andre internasjonale organisasjoner. En viss andel av de flyktningene som bosettes i Kristiansand er overføringsflyktninger.

Asylsøkere er flyktninger som kommer til Norge på egen hånd og selv søker politisk asyl i henhold til Flyktningkonvensjonen her i landet. Disse får sin sak behandlet av norske myndigheter ved UDI. De som får opphold, enten ved såkalt politisk asyl eller av andre beskyttelsesgrunner, søkes deretter ut for bosetting i landets kommuner.

Enslige mindreårige er enslige barn og unge som er kommet til landet uten foresatte eller foreldre, og som er under 18 år ved ankomst til landet.

Samlet utgjør disse den bosettingen som IMDi anmoder kommunen om å bosette, se vedlagte anmodningsbrev fra IMDi datert 15.4.2013

Dagens bosettingsordning stammer fra 2002 da det ble inngått en felles avtale mellom kommunene ved KS og den gang Kommunaldepartementet om å inngå gjensidig forpliktende samarbeid i Nasjonalt utvalg for bosetting. På bakgrunn av drøftinger av bosettingsbehovet det aktuelle år, og en fylkesvis og kommunevis oversikt over aktuelle bosettingskommuner fremmer så IMDi en anmodning til kommunen om volumet på neste års bosetting.

I 2011 ble det lagt fram forslag til ny bosettingsordning fra statlig hold, der den kommunale friheten ble forsøkt innskrenket. Forslaget innebar at dersom det ikke kom til enighet med de enkelte kommuner om fordelingen av bosettingen lokalt i kommunene, ble staten ved fylkesmannen gitt en rett til å tilvise flyktninger til kommunen. Dette ville ha gitt kommunen en plikt til å motta tilviste flyktninger, og frata kommunen muligheten til selv å styre tempo og omfang på bosetting av flyktninger gjennom utøvelse av lokaldemokratiet i kommunestyret. Nåværende ordning forutsetter en frivillighet, og baserer seg på at alle kommuner tar sin del av ansvaret.

Kristiansand kommune har de siste ti årene bosatt mellom 150 – 200 flyktninger årlig. I 2012 endte bosettingen på 173 personer med familiegjenforente, mens det er planlagt bosetting av 160 personer i inneværende år.

Familiegjenforening

Familiegjenforente med flyktninger er personer som ankommer kommunen på bakgrunn av at den bosatte selv har søkt gjenforening med sin familie. Søknadene avgjøres også i dette tilfellet av UDI. Det er den enkelte flyktning som har forlatt familie, ektefelle, barn, foreldre i forbindelse med flukt og eksil som søker gjenforening med familie i utlandet. Verken staten eller kommunen kan på forhånd bestemme med sikkerhet hvor mange som vil bli innvilget familiegjenforening det aktuelle året. Dette avhenger av forhold knyttet til den enkeltes situasjon og det er derfor ikke mulig å anslå hvor stor tilflyttingen til kommunen grunnet familiegjenforening kan bli. På bakgrunn av erfaring fra tidligere år er det grunn til å forvente at det kommer ca. 20 – 30 familiegjenforente til Kristiansand kommune årlig, noen år flere, noen år færre.

Sekundærflytting

De fleste flyktninger som bosettes i Kristiansand kommune har også opphold i kommunen etter de første årene med introduksjonsprogram og kvalifisering. Om lag 80 % bor fremdeles i kommunen 5 år etter bosetting (tallet varierer noe fra år til år, men over tid ligger det på rundt ca 80 %). Kommunen hadde årene 2006 - 2010 en nettoinnflytting av flyktninger fra andre kommuner på 29 personer årlig. Sekundærflytting varierer en del fra kommune til kommune. Statistisk Sentralbyrå utgir en Monitor for sekundærflytting der disse tendensene følges, siste rapport er publisert april 2013.

Kriminalitet og innvandrere

Politiet lokalt har ikke noen statistikk som viser kriminalitet koblet til etnisitet, innvandringsbakgrunn eller lignende for Kristiansand kommune. Videre opplyses det fra Statistisk Sentralbyrå at de ikke lager eller publiserer statistikk som viser kriminalitet koblet til etnisitet på kommunenivå. Det materialet man har lokalt er den såkalte Trendrapporten som utarbeides årlig i et samarbeid mellom Politiet og Kristiansand kommune, og der det framgår at av unge lovbrytere under 18 år i 2012 er det 25 % som har bakgrunn som innvandrere, eller har to innvandrerforeldre. Dette var en nedgang fra året før da det var 29 %.

Stortingsmelding oktober 2012

I forhold til nasjonale føringer på arbeidet med innvandrere og de samfunnsmessige konsekvenser av migrasjon ble det i 2011 presentert to utredninger (NOU 2011:7 «Velferd og migrasjon» og NOU 2011:14, «Bedre integrering»). Disse to NOU ligger til grunn for en Stortingsmelding for innvandringsfeltet som Regjeringen presentert 26.10. 2012. Hovedtrekk fra meldinger er: «Sammenliknet med andre OECD land er innvandrere relativt godt integrert i arbeidsmarkedet og en relativt høy andel norskfødte med innvandrerforeldre tar høyere utdanning. Og utviklingen går i riktig retning. Relativt flere med innvandrerbakgrunn er i arbeid og utdanning og mange føler stor grad av tilknytning til Norge. Samtidig ... er det tydelige utfordringer på flere områder... lavere sysselsetting vedvarende lavinntekt og fattigdom i deler av innvandrerbefolkningen.»

Bosettingsapparatet i Kristiansand kommune

Ansvar for bosetting og introduksjonsprogram for flyktninger har siden mars 2011 vært delegert til NAV Kristiansand og er organisert i Introduksjonsavdelingen. Avdelingen består av tre fagteam: Bo- og etablering, Intro og Sosial team. For å sikre en god bosetting og integrering gjennom arbeid, utdanning og samfunnsdeltagelse avhenger avdelingen av tett samarbeid med berørte tjenesteområder og andre avdelinger i NAV Kristiansand.

Bosettingen av flyktninger har vært noe redusert i en periode; men har vokst igjen de siste år. Iht bosettingsanmodningen for 2014 – 2016 kan kommunen forvente en stabilitet i antall personer som skal bosettes. Det gjør det enklere å dimensjonere ressurser i bosettingsarbeidet. Samtidig er utviklingen preget av en større andel enslige (lavere andel familier) som gir økt antall deltakere i introduksjonsprogram. IMDi viser også til at flere av flyktningene som bosettes er relativt mer ressurskrevende nå en tidligere, dette opplever også NAV Kristiansand. Disse faktorene spiller sammen og gjør at dagens arbeidssituasjon for de som er flyktningenes kontaktpersoner i Introduksjonsprogrammet, programrådgiverne, har blitt krevende. Reorganiseringen av tidligere Flyktningtjenesten i NAV Kristiansand har vært utfordrende. Fremdeles forventes det å kunne være større effekter å hente i en sterkere tilnærming til særlig den arbeidsrettede virksomheten i NAV Kristiansand.

Det vil derfor være behov for å forsterke antallet programrådgivere, slik at hver programrådgiver ikke har ansvar for mer enn 30 deltakere i introduksjonsprogram. Dette antallet kan så tilpasses ved eventuelle svingninger i bosetting i framtiden.

Forslaget om bosetting av flyktninger i 2014-16 har blitt behandlet i en tverrsektoriell arbeidsgruppe med representanter fra berørte avdelinger i kommunens tjenesteapparat. Arbeidsgruppens mandat var å beskrive og synliggjøre konsekvenser for

tjenestedimensjonering, kompetanse og behov for tiltaksutvikling som har sammenheng med bosetting og integreringsarbeidet i de kommende år. En har videreført arbeidsgruppen som et redskap for å koordinere kommunens innsats i flyktningsarbeidet, der felles tiltak og utfordringer kan belyses fra flere sider. Årets bosettingsanmodning er behandlet i ett møte i arbeidsgruppen og innspill fra den enkelte sektor og tjeneste er innarbeidet i saken. Flere av utfordringen som løftes i denne saken peker på behovet for et fortsatt og godt samarbeid i denne og tilsvarende nettverksgrupper på tvers i kommunen.

Bosetting av familier og enslige voksne

Det er anmodet om bosetting av personer i familier eller som enslige voksne. Denne gruppen vil bestå av barn i førskolealder, skolebarn, unge voksne, foreldre, enslige og eldre. For denne gruppen har kommunen et etablert apparat av særlige tiltak, fra barnehage til grunnskole og voksenopplæring, helsetjenester og Introduksjonsprogrammet (regulert ved egen lov).

Boligframskaffing og jevn bosetting

Selve bosettings - og etableringsarbeidet knyttet til 1.gangs bosettinger, utføres av NAV Kristiansand. Ressursbruken er i hovedsak knyttet til boliganskaffelse, mottak og etablering, oppfølging i bolig og diverse bistand knyttet til andre praktiske gjøremål (som helseoppfølging, banktjenester og div. kommunikasjon). Familier med barn prioriteres når det gjelder å finne egnet bolig. I den grad det er behov og mulig, prioriteres det å gi barnefamilier hjelp til etablering i skole og fritidsaktiviteter i den første fasen. Det er ønskelig å ha mer fokus på bygge opp/styrke flyktingenes bo-kompetanse, noe som forventes å virke integreringsstimulerende.

De fleste flykninger bosettes i private leieboliger i kommunen. I 2012 utgjorde kommunale boliger omlag 10 % av den totalt benyttede boligmassen til 1.gangs bosettinger. Nivået er så langt det samme i 2013. Det er ønskelig å øke andelen kommunale boliger stilt til disposisjon for flyktingene, da denne har vært jevnt synkende senere år. I Boligsosial Handlingsplan fra 2011 er det lagt opp til en økning i det generelle volumet på tilgjengelige kommunale boliger, denne volumøkningen har foreløpig ikke ført til at flere boliger har blitt stilt til disposisjon for flykninger.

På grunn av ujevn og begrenset tilgang til boliger, er det utfordrende å få til en jevn bosetting året gjennom. Flere utsøkte fra mottakene vil gi lengre ventelister i kommunen, og vi kan anta at flere vil måtte vente lenger enn de gjør per i dag, med samme boligtilgang.

Tabell: Bosatte flykninger - utvikling i antall kommunal boliger disponert av flykninger.

Bosatte flykninger \År	2008	2011	2012
Bosatte totalt i 5-års perioden, personer	867	833	1015
Antall kommunale boliger	120	73	
Andel bosatt i kommunal bolig	14 %	9 %	

Omorganiseringsprosjektet i Helse- og sosialsektoren i kommunen innebærer at ansvaret for boligframskaffing skal overføres fra Introduksjonsavdelingen til Forvaltning og Service, hvor de boligsosiale virkemidlene samles under en boligleder. Bakgrunn for å samle dette er å samle oversikt over behov for boliger til vanskeligstilte og en mer helhetlig og koordinert utnyttelse av boligsosiale virkemidler. For å imøtekomme bosetting av flykninger vil en fortsatt ha behov for å benytte private utleieboliger i tillegg til kommunale utleieboliger. Fremskaffelse av private utleieboliger har vært en integrert del av arbeidsprosessen til ansatte som jobber med bosetting i NAV. Ved å flytte over denne oppgaven til bolig tjenesten i Forvaltning og Service må det overføres kompetanse fra NAV til bolig tjenesten og fordrer videre et tett samarbeid mellom bolig tildeling og oppfølging i bolig ved introduksjonsavdelingen i NAV.

Kristiansand Kommune deltar i Husbankens Boligsosiale utviklingsprogram som strekker seg over 3-5 år. Overordnet mål for programmet er økt forebygging og bekjempelse av bostedsløshet, samt øke den boligsosiale kompetansen i kommunen. Programleder er ansatt og vil tiltre stillingen i løpet av oktober. For å oppnå hovedmålsetning vil det inngå delprosjekter hvor samlet boligbehov vil være et viktig fokusområde inn mot rullering av boligsosial handlingsplan.

Bolig

De kommunale boligene ligger spredt i flere bydeler, og det har vært en tilsiktet politikk å sørge for gode boliger i flere bydeler og miljøer i kommunen. Fra gjeldende Boligsosial handlingsplan, 2010(s. 10): «Bosetting av flyktninger har de senere år ligget stabilt på et tall rundt 150 til 200 personer hvert år, og det er alltid behov for ett visst antall kommunale boliger til målgruppen. Siden midten av -90 tallet har en i Boligselskapet hatt høy bevissthet på betydningen av å spre de sosiale boligene, unngå ghettodannelser og øke innslaget av sosiale boliger i alle ordinære boligområder kommunen.»

I og med at de fleste flyktninger bosettes direkte i det ordinære leiemarkedet på grunn av liten tilgang på kommunale boliger, er det i stor grad tilgjengelighet, pris og lempelige leiebetingelser som avgjør hvor flyktninger bosettes. Erfaringsmessig bor flyktninger i de fleste bydeler i kommunen.

Den samme tendensen vil en finne når en ser hvor flyktninger og innvandrere etablerer seg selv. Det vil være pris og tilgjengelighet som styrer lokaliseringen, og tilbudet av større boliger til lavere pris finnes i enkelte bydeler. Det er vanskelig å se at kommunale virkemidler kan settes inn for å styre folks ønske om å kjøpe egen bolig og hvor de ender med å bo, det er neppe heller ønskelig. Bosatte flyktninger kan velge å bosette seg der de vil, og enkelte vil også søke nærhet til andre fra samme land, språklige felleskap og kultur.

Kongsgård Flyktningbarnehage

Barnehagen har siden etablering i 1997 vært drevet som en særskilt flyktningbarnehage med vekt på god kompetanse på migrasjon, traumer og eksilproblematikk. Inntaket har vært tilpasset den situasjon at flyktninger med små barn bosettes gjennom hele året og har behov for barnehageplass fortløpende. De ansatte er i gang med en satsing på et kompetansehevende utviklingsprogram i samarbeid med RVTS Sør (Regionalt senter for Vold og Traumatisk stress og Selvmordsforebygging). Barnehagen bruker ICDP aktivt i arbeidet med nye foreldre, og har selv utdannet til sammen 6 ICDP veiledere.

Kristiansand kommune er i særstilling blant de kommuner i landet med høyest Barnehagedekning (79 % i målgruppen i 2011), og barnehageplass er et av de best dokumenterte tiltakene for å hindre at innvandrerbarn faller ut av ordinær grunn- og videregående skole senere i livet. Det har vært fokus på rekruttering av minoritetsspråklige barn til barnehage gjennom mange år nedfelt som målsetting i handlingsprogrammet og det foregår et målrettet arbeid i kommunen for å oppnå målsettingen. Resultatene viser at den prosentvise andelen minoritetsspråklig barn i barnehage har økt, det forteller at man har lykket med satsningen. Kristiansand kommune ligger her over gjennomsnittet sammenlignet med ASSS (aggregerte styringsdata for samarbeidende storkommuner, som består av landets 10 største kommuner) hvor Kristiansand Oppvekstsektor deltar i ASSS/KS-barnehagenettverk. Det er mange faktorer som kan ha virket inn på dette resultatet. En har blant annet brukt rekrutteringsfilmer og skriftlig informasjonsmaterieil på ulike språk. Videre har en tatt imot nyankomne flyktninger i Kongsgård barnehage hvert år og sendt videre rundt 40 barn til ordinære barnehager året etter.

Det er fortsatt en utfordring med alle de minoritetsspråklige barna man ikke klarer å fange opp i et barnehagetilbud før skolestart og som dermed ikke har gode norskferdigheter. Forskningen viser her at dette har stor betydning for hvordan disse barna vil klare seg videre i skolen og på andre oppvekst og samfunnsarenaer.

Mottaksskolen

Mottaksskolen i Kristiansand tar imot nyankomne minoritetsspråklige elever i grunnskolealder for å gi dem den første grunnleggende norskopplæring. Mottaksskolens organisering og drift ble gjennomgått i en større prosess for bare få år siden, og driften er i dag tilpasset behovet. Fra 01.08.12 har departementet bestemt at elevene ikke kan gå lenger enn 2 år på Mottaksskolen eller tilsvarende tilbud andre steder i landet.

Antallet barn og unge vil variere gjennom skoleåret. Pr 2. september 2013 har skolen 95 elever fra 25 nasjoner, med like mange språk. Elevene kommer fra USA, Europa, Asia og Afrika.

Elevene bakgrunn er variert og sammensatt. De kommer fra familier som bor i kommunen av ulike grunner. Det er barn og unge fra flyktninge- og asylsøkerfamilier, arbeidsinnvandrere og mange som har kommet via familiegjeforening. Noen av elevene er analfabeter, mens andre har normal skolebakgrunn fra sine hjemland.

Det er av betydning at minoritetsspråklige barn som kommer til kommunen skal få tilbud om skolegang så raskt som mulig. Skolen tar imot elever gjennom hele skoleåret. Før de kan starte kommer foresatte og barn til samtale/ intervju med inspektøren. Dersom det finnes folk i familiens morsmål, brukes det. Foreldrene får informasjon om tilbudet på Mottaksskolen, men kan bestemme at barnet begynner direkte på nærskolen (Nærskoleretten). Dersom de velger at barnet skal begynne på Mottaksskolen, må de formelt søke om dette. Etter samtale og registrering kan barnet begynne på Mottaksskolen den påfølgende mandagen.

Introduksjonsprogram

Introduksjonsprogrammet har siden mars 2011 vært en del av NAV Kristiansand. Programmet ble opprettet ved lov i 2004. Det gir flyktningen en rett og kommunen en plikt til å tilby en obligatorisk introduksjon til norsk språk og arbeidsliv i inntil to år, med mulighet for forlengelse i inntil ett år. Programmet skal være helårig og innebærer kvalifiseringstiltak 7,5 timer daglig basert på en individuelt utarbeidet handlingsplan. Sentralt i ordningen er norskopplæring, samfunnskunnskap og forberedelse for deltakelse i yrkesliv eller utdanning. Den enkelte flyktning skal ha en kontaktperson i kommunen som følger opp og individuelt tilrettelegger introduksjonsprogrammet, og på den måten sikrer at programmet har nytte.

For inneværende år og tidligere har ikke kommunen tilbudt helårsprogram slik dette tolkes av Fylkesmannen. Helårsprogram innebærer 47 uker med aktivitet, og kommunen ligger i dag på et avvik på om lag 6 – 8 uker. Å tilby helårsprogram er satt på dagsorden i samarbeidet mellom NAV Kristiansand og Kongsgård skolesenter, slik at dette vil være en del av introprogram fra 2014.

Flyktninger som deltar i Introduksjonsprogram er etter loven berettiget til en skattepliktig ytelse, introduksjonsstønad. Denne danner sammen med Husbankens bostøtte grunnlaget for livsopphold og økonomisk sikring de årene programmet varer. Etter endt introduksjonsprogram er målsettingen at flyktningen er klar til å delta i arbeidslivet, eller delta i kvalifiserende tiltak som forbereder for arbeidslivet eller kan søke seg til ordinær utdanning.

Tabell over bosatte flyktninger i Kristiansand kommune siste år, samt deltakere i Introduksjonsprogram.

Bosatte flyktninger \År	2008	2009	2010	2011	2012
Nye bosatte, 1. år	215	213	158	158	142
Introduksjonsprogram, deltakere*	241	265	341	401	385

*deltakere som var i introprogram i løpet av året.

Bosettingen av flyktninger er senere år noe redusert; men på grunn av en større andel enslige og lavere andel familier er antall deltakere i introduksjonsprogram de siste årene økt, med en liten nedgang i 2012. Pr august 2013 var det 250 deltakere i introprogram. NAV

Kristiansand har bosatt mange i sommer og det er planlagt stor bosetting også utover høsten. Antall deltakere ventes å øke og når trolig omlag 300 ved årsskiftet.

Resultater fra Introduksjonsprogrammet i Kristiansand kommune:

SSB utarbeider årlig en rapport om resultater fra introduksjonsordningen. Siste tilgjengelige rapport er for personer som gikk ut av introduksjonsprogrammet i 2010 og viser deres status på arbeidsmarkedet i november 2011. Av 97 personer som avsluttet introprogram i Kristiansand i 2010 var 49 % i arbeid eller utdanning i november 2011. Dette er en nedgang fra 2010 på 2 % og under gjennomsnitt for landet som var 54 %.

For de deltakerne som avsluttet program i 2012, viser NAV Kristiansand egen registrering at 50 % gikk videre til arbeid eller utdanning..

I forhold til overgangen til arbeid oppleves arbeidsinnvandringen fra EØS-området som en økende utfordring for nyankomne flyktnings tilgang til det lokale arbeidsmarked. Segmenter i arbeidsmarkedet som har lavere krav til fagkvalifikasjoner og/eller språkferdigheter der det tidligere var mulig å finne praksisplasser, eller deltidsstillinger til flyktnings oppleves oftere som besatt av kvalifiserer arbeidsinnvandring fra EØS. Denne erfaringen kan peke på nødvendigheten av å bedre utnytte AMO-krus og arbeidsrettede tiltak i regi av NAV og andre. Samt å utvikle gode relasjoner til lokal arbeidsliv som sikrer egnede arbeidsmarkedstiltak i kombinasjon med språkpraksis. NAV Kristiansand jobber i dag etter disse strategiene for å øke overgangen til arbeid.

Kvinnens deltakelse

Det er erfaringsmessig full deltakelse fra kvinner i introduksjonsprogrammet de to til tre årene det strekker seg. Kvinnens deltakelse i Introduksjonsprogrammet er avhengig av god tilgang på barnepass og barnehageplass. Det faktum at ytelsen introduksjonsstønning er koblet til deltakelsen i programmet gjør at inntekten er et nødvendig og viktig bidrag til familiens livsopphold og reduserer behovet for økonomisk sosialhjelp. Erfaringsmessig har mange kvinner avbrudd i sine introduksjonsprogram på grunn av barselpermisjon, en eller flere. Det er en utfordring å tilrettelegge for bedre kontinuitet i programmet, slik at avbruddene får minst mulige konsekvenser. At kvinner deltar i norskopplæring har også vist seg viktig i forhold til neste generasjon, da det ofte er kvinner som følger opp barn og skolesamarbeidet. En mor som har gode ferdigheter i norsk har vesentlig betydning for dialogen skole-hjem, og bidrar positivt til at barna får mulighet til å mestre sin skolesituasjon. Kongsgård skolesenter har generelt gode yrkesrettede kvalifiseringsopplegg som særlig rettet mot kvinner.

Kongsgård skolesenter

Voksenopplæringen i Kristiansand kommune, Kongsgård skolesenter, driver norskopplæring for mellom 1100 og 1200 elever årlig. Introduksjonsloven regulerer hvem kommunen er pliktig å gi et tilbud om språkopplæring, og dette tilbudet skal være tilpasset den enkeltes språklige ferdigheter og progresjon, samt være fleksibelt med hensyn til tilbud om opplæring. Deltakere i introduksjonsprogrammet skal ha et tilbud om opplæring innen 3 måneder etter vedtak.

Flyktnings som bosettes har rett og plikt til deltakelse i et individuelt tilrettelagt helårlig fulltids introduksjonsprogram. Opplæringstilbudet ved Kongsgård skolesenter utgjør hoveddelen av dette. Det bør bemerkes at KSS i utgangspunktet bare får statlig finansiering av norskopplæringstilbudet, men har tatt ansvaret for store deler av heldagstilbudet slik at mye av intensjonen med introduksjonsprogrammet blir ivaretatt. En presset økonomi gjør at tilbudet utover pålagt norskopplæring kontinuerlig er oppe til vurdering ved KSS. En eventuell reduksjon i dette tilbudet vil føre til at kommunen ikke oppfyller kravet til et heldagstilbud for introduksjonsdeltakere. Kommunen er heller ikke i mål når det gjelder helårsprogrammet, da mange av deltakerne ikke har et tilbud i skolens ferier. IMDI har varslet tilsyn i forhold til om kommunen oppfyller kravene i Introduksjons-programmet, hvilket den, som nevnt over, ikke gjør. Dette kan ikke KSS ta ansvaret for alene, men må løses av kommunen som helhet.

I norskopplæringen er språkpraksisplass et av flere elementer som brukes for å fremme god språkopplæring, og skolesenteret bruker dette i den utstrekning det er tilgang på praksisplasser. Det er stor konkurranse om praksisplasser i kommunale bedrifter, og KSS har behov for en økt tilgang på både språk- og arbeidspraksisplasser i kommunale- og private bedrifter. Det er derfor viktig at det er forståelse i kommunale etater at integreringsarbeidet er hele kommunens ansvar. Det er spesielt utfordrende å få utplassert deltakere som kommer til Norge med liten eller ingen skolebakgrunn. Mange av deltakerne i denne gruppa blir sannsynligvis aldri funksjonelle lesere og skrivere, slik at det i utgangspunktet er få bedrifter som ønsker disse som arbeidskraft. Kommunen har en stor utfordring med disse flyktingene når det gjelder å få dem i arbeid slik at de ikke blir permanente mottakere av økonomisk sosialhjelp og andre overføringer.

Kongsgård skolesenter tilbyr også grunnskoleopplæring for voksne med ca. 150 deltakere dette skoleåret. Det er viktig å påpeke at antall deltakere under 20 år i grunnskoleopplæringa fortsatt er høyt. Avlagt grunnskoleeksamen er et premiss for å få rettigheter i videregående skole, og dermed en utdanning i Norge.

Bosetting av mange enslige mindreårige i 2009 og 2010 førte til en stor økning i elever som trengte grunnskoleopplæring. Dette antallet reduseres gradvis som følge av at kommune har redusert bosettingen av antall enslig mindreårige etter 2010 (se avsnittet om bosetting av enslige mindreårige). De aller fleste av de enslige mindreårige elevene har dårlig skolebakgrunn fra hjemlandet slik at de blir lenge i opplæring, 4-5 år. Dette fører til økt ressursbruk utover den statlige finansiering av norskopplæringa og dermed økt press på kommunens økonomi fordi grunnskoleopplæring er lovpålagt. Samtidig er det en meget god investering for kommunen hvis grunnskoleopplæringa gjør denne elevgruppa i stand til å fullføre videregående skole, noe som igjen styrker mulighetene for jobb betraktelig.

En forutsigbarhet i antall flyktninger i en periode på 3-5 år, og gjerne et tilnærma likt antall per år, er en fordel for KSS. Det gjør det enklere med tilsetting av lærere og betyr at vi kan beholde kompetente lærere fra år til år.

Barneverntjenester

Barneverntjenesten i Kristiansand kommune har opplevd en økning i alle henvendelser og meldinger siste år, også i forbindelse med flyktningsfamilier. Når det først blir en barnevernsak er problematikken ofte alvorlig og sammensatt. Det er mange meldinger som går på temaet «vold i nære relasjoner» i saker med minoritetsspråklige barn. Av 180 meldinger på minoritetsspråklige barn første halvår 2013 gikk 83 av disse på bekymring for vold. Det er ikke mange bekymring for rusbruk hos foreldre, vold og psykisk helse hos foreldre er det dominerende. Barneverntjenesten opplever det som utfordrende og krevende å arbeide med tolk, og de ansatte må bruke mer tid, og ennå større sensitivitet i forhold til innvandrersfamiliers situasjon. Det vurderes som viktig at de ansatte har relevant kompetanse til å se, og ivareta de på en god måte. Det forutsetter også et tett samarbeid med andre instanser i kommunen og i 2.linje tjenesten dersom man skal klare å hjelpe disse familiene. Barnevernet forutsetter at det ved bosetting av flyktninger legges opp til at situasjonen for de voksne er ivaretatt ved deres deltakelse i Introduksjonsprogrammet og ved oppfølgingen fra programrådgivere, og av de sosiale tjenester i NAV og SOFOT. Dersom ikke familiene blir sett og fulgt opp/veiledet tett den første tiden etter ankomst ser barneverntjenesten at dette går ut over barna. Det presiseres viktigheten av at barna får mulighet til å delta i fritidsaktiviteter, at dette følges opp.

Følge Trendrapporten fra 2012 har ikke kriminaliteten økt blant ungdom med minoritetsbakgrunn; den ligger på 25 % av ungdom som blir tatt for utførelse av kriminell aktivitet. I ungdomssaker har det de siste årene vært en økende grad av bekymringer knytta til temaer som isolasjon, tvang og psykisk og fysisk vold (dette refereres også fra informanter i Trendrapporten 2012). Det er vanskeligere å finne gode løsninger i nettverk rundt disse barna da nettverket ofte er veldig skjørt.

Barneverntjenesten ser tydelig at barnas fungering henger nøye sammen med foreldrenes trivsel og opplevelse av mestring, og mener vi som kommune må prioritere mottaksarbeidet og oppfølgingen av disse familiene mye tettere fremover.

Barneverntjenesten er styrket med stillinger knyttet til kommunens større bosetting av enslige mindreårige siste år, og vil videreføre dette arbeidet også i 2014. Ekstra tiltak for enslige mindreårige dekkes delvis ved eget tilskudd for bosetting av enslige mindreårige fram til fylte 20 år. Ved den store bosettingen av enslige mindreårige i 2009 ble arbeidet lagt om til å bli et tiltak basert på vedtak fra barnevernet, der EM-bo oppfølging/Barne- og familievirksomheten, tjeneste vest driver bo- og omsorgsløsningene for den enkelte enslige mindreårige. Det er et godt samarbeid mellom tjenestene og løsningen er framtidsrettet og i tråd med nasjonale anbefalinger. Det er nødvendig å videreføre satsingen, øke kompetansen og fortsette den faglige utviklingen som er påbegynt de kommende år. IMDi og BUFetat (barne- ungdoms- og familieetaten) har gitt signaler om at de ønsker Kristiansand kommune som en naturlig pådriver i dette arbeidet framover i kraft av at kommunen er den største i Region Sør.

Oppfølgingstjenester

Det gis oppfølgingstjenester både innen for psykisk helse, rus og sosialfaglig oppfølging. En har ikke opplevd økning av etterspørsel fra denne målgruppen.

Det er viktig i forhold til denne gruppen å tenke tidlig innsats og å kunne gi en god tjeneste for å få til en god overgang til det norske samfunn og forebygge utvikling av psykisk lidelse/stress plager i en ellers stressende omstillings og integreringsprosess.

En ser at det er behov for økt kompetanse i forhold til arbeid med denne målgruppen. Det skal i ny organisasjon utpekes ressurspersoner som skal ha et hovedansvar for kompetanseheving samt samarbeid og samhandling mellom de ulike tjenestene.

Oppfølging av familiegjenforente bør kommunen ha et spesielt blikk på. Dette gjelder barn eller voksne som ikke har hatt kontakt med den som i Norge på lang tid. Ved å følge denne gruppen tett kan en forebygge problemutvikling i senere stadier.

Bosetting av enslige mindreårige

Det har de siste årene vært et stort behov for å bosette flyktninger som er enslige barn og unge, uten foresatte i landet. Dette medførte at Kristiansand kommune bosatte ca. 50 enslige mindreårige i 2009 og ca. 25 enslige mindreårige i 2010. Etter dette har årlig bosetting ligget på ca. 10 enslige mindreårige per år. Kristiansand kommune har etablert en avdeling bestående av døgnbemannede bo- og omsorgsløsninger. Antall bofellesskap er redusert fra 7 til 6 i 2013 som følge av redusert mottak etter 2010. Et årlig bosetting på 10 enslig mindreårige vil medføre en ytterligere reduksjon fra 6 til 5 bofellesskap i 2014.

Alle bosatte enslige barn og unge har et barnevernvedtak som grunnlag for sitt opphold i boligen. De seks døgnbemannede boligene har plass til 5 enslige barn og unge hver. Innsatsen for enslige mindreårige dekkes etter barnevernvedtak ved statsrefusjon for kommunale barnevernutgifter fra BUFetat etter fradrag av kommunal egenandel.

Et kompetansehevingsprogram med 3 forskjellige tiltak for de ansatte i boligene er nå i avslutningsfasen. Alle ansatte har høsten 2012 og våren 2013 gjennomgått en opplæring i Traumebevisst omsorg i regi av RVTS. Videre er 6 miljøterapeuter med på utdanningen SEPREP Ung i samarbeid med UiA og helseforetaket. Alle boliger har gjennomført et ICDP program (foreldreveiledningsprogram, beskrives i seget avsnitt) tilpasset de ansattes arbeid med de enslige mindreårige høsten -12/våren -13.

Helsetjenester til bosatte flyktninger i Kristiansand kommune

Gyldengården helsesenter foretar første helsesjekk etter ankomst til Kristiansand kommune. Bosatte får time med tolk og sykepleier. Det kartlegges bredt, somatisk og psykisk helse, med hovedvekt på traumer. Dersom det er behov for det går pasienten videre til lege for

utredning og behandling. Flyktingene er tilknyttet Gyldengården helsesenter frem til de får egen fastlege. Da oversendes helsepapirene til fastlege, om den bosatte gir samtykke til det. Over halvparten av de som bosettes har over et års botid på asylmottak i Norge og de er som regel sjekket helsemessig før de kommer til Kristiansand. Rutinene i fastlegeordningen er slik at helsepapirer ikke følger pasienten uten videre. Pasienten må selv be om journal fra tidligere fastlege og betale 85 kroner for utskrift. Flyktingene får hjelp til dette under første helsesjekk og helsesenteret greier som regel å få tak i tidligere helsepapirer. Normalt sjekker Gyldengården helsesenter helsen til inntil 200 personer pr år etter bosetting i Kristiansand. Dette tallet har vært stabilt, uavhengig av antallet som kommunen velger å bosette det enkelte år, siden det alltid er etterslep på familieinnvandring.

De som bosettes kommer nå primært fra Irak, Afghanistan, Eritrea og Somalia. Landene er preget av krig og uro. Det er primært gifte menn som ankommer alene som bosettes nå, mange av dem har familie i utlandet som venter på familieinnvandring. Det er sannsynlig at det om noen år kan komme en stor gruppe flyktinger fra Syria, mest sannsynlig fra den tapende part. Mange har flyktet over grensen til naboland og venter på en avklaring av situasjonen, om den ikke løser seg kan de flykte videre.

1/3 av de som bosettes, bosettes fra asylmottaket i Kristiansand, 1/3 fra andre asylmottak i landet, siste 1/3 direkte fra utlandet. Den siste delen består av familiegjenforente og flyktinger som FNs høykommissær har gitt flyktingstatus i utlandet, også kalt kvoteflyktinger.

Sykdomsbildet på de som kommer til bosetting: I utgangspunktet er det relativt lav snittalder på denne gruppen. De fleste er mellom 18 og 30 år og det er som regel friske unge menn. De fleste har opplevd psykiske traumer. Men det er kun en liten del av gruppen som har en klar psykiatrisk lidelse. Normalt finner en psykisk lidelse hos 2-10 personer av de som bosettes pr år. Gruppen som utmerker seg er de enslige mindreårige afghanerne. De har ofte levd flere år på flukt gjennom Asia og Europa før de bosettes i Norge. De har levd uten gode omsorgspersoner rundt seg i lengre tid. Dette setter spor i unge sinn og kan gjøre det vanskelig å leve godt i et velregulert samfunn som det norske. En kan se det i bosituasjon, skole og kontakt med 2. linje/helsetjeneste. Ordningen med bemannede bokollektiv er med på å skape trygge forutsigbare rammer som hjelper mange. Helsesenteret har sett at kvoteflyktinger kan være vel så skadd av livet i flyktingeleirene som de som har deltatt i og flyktet fra krig. Flere har bodd lengre tid i primitive flyktingeleirer der voldtekter, drap og sykdom er en del av hverdagen. Eksempelvis har det vært noen flyktingeleirer i Vest Afrika der forholdene har vært ille. Det er kommet færre av disse flyktingene de aller siste årene, men kvoteflyktinger krever alltid en spesiell oppmerksomhet i forhold til deres helseutfordringer.

Av kroppslige sykdommer finner en alt fra smittsomme parasitter til alvorlige sykdommer som kreft, hiv og TBC. En ser også mange som har gått lenge med sykdommer og skader som enkelt kan behandles. Rundt 10 personer pr. år har alvorlig skade som ikke er behandlet før de ankommer Norge. Det kan være skuddskader, bilulykker, brannskader, splintskader og skader av stump vold eller tortur. Disse krever ofte lengre oppfølging, behandling, rehabilitering og tilrettelegging i kommunen. Som regel vet en ikke om disse skadene og sykdommene før bosetting, da kvaliteten på helseinformasjonen kommunen mottar før bosetting kan være lav. Totalt er det 1-2 hvert år som bosettes med alvorlige sinnslidelser, og de fanges opp og henvises videre til behandling i 2. linjetjenesten. Men det kan være mange tabu og vansker knyttet til det å anerkjenne egen sykdom og være villig til å gjøre noe med den.

Bruk av ICDP

ICDP- foreldreveilednings program er et helsefremmende og primærforebyggende tilbud til alle foreldre med barn i alder 0 – 18 år eller andre som har omsorg for barn. Barneungdoms- og familiedirektoratet (BUFdir) anbefaler at kommunene bruker dette programmet. Programmets målsetting er å forebygge utvikling av psykososiale vansker gjennom å styrke

foreldrene i deres omsorgsrolle. Det er samfunnsbasert og bygger på moderne barnepsykologi. ICDP er et relasjonsorientert og empatibasert program og bygger på globale humanistiske verdier. Det blir godt mottatt av minoritetsspråklige. Alle deltakere i Introduksjonsprogram i Kristiansand kommune som har barn får tilbud om å delta i ICDP som en del av sitt obligatoriske program. Det legges til rette for dette ved et samarbeid med Voksenopplæringen ved Kongsgård skolesenter, der undervisningen foregår.

Ressursbruk i forbindelse med tjenester til flyktninger i Kristiansand kommune

Bosettingen i Kristiansand har de siste 10 årene ligget på mellom 150 – 220 personer årlig, inkludert familiegjenforente, med unntak av årene 2007 og 2010. Årsaken til at familiegjenforente teller med i denne sammenheng er at de både har de samme rettigheter til Introduksjonsprogram som bosatte flyktninger, samt at de løser ut integreringstilskudd til kommunen. Familiegjenforente med opphold på humanitært grunnlag løser ut tilskudd i tre år, de øvrige fem. Satsen for integreringstilskudd for en enslig voksen er i 2013 kr 666 800, fordelt over fem år, mens satsen for barn er kr. 596 800, også fordelt over 5 år.

<http://www.imdi.no/no/Tilskudd/2013/Integreringstilskudd/>

Kristiansand kommune har hvert år siden 1992, (unntatt årene 1997 – 2001) deltatt i undersøkelser av økonomi knyttet til kommunenes utgifter til integrering og bosetting av flyktninger foretatt av beregningsutvalget. Beregningsutvalget er et partsammensatt utvalg med fire representanter fra staten og fire fra kommunene, og med sekretariat fra Statistisk Sentralbyrå. I disse kartleggingene, som foretas i februar og mars i etterkant av kommunenes regnskapsavslutning, søker en å finne den samlede ressursbruken i kommunen til formålet bosetting og integrering av flyktninger foregående år. Områdene som kartlegges er den administrative ressursen til alle kommunale tjenester som sosial råd og veiledning, introduksjonsprogram, kvalifiseringstiltak, hjelpetiltak og støttetjenester, barneverntjenester, boliger, grunnskoletilbud utover det ordinære og ekstra tiltak knyttet til barnehagetilbud som gis til flyktninggruppen i femårs perioden kommunen mottar integreringstilskudd.

Kommunenes utgifter til ytelser utbetalt til flyktningene, økonomisk sosialhjelp og introduksjonsstønad, hentes fra KOSTRA – rapporteringen alle kommuner foretar til SSB ved årsskiftet.

Ved disse kartleggingene har det vist seg at Kristiansand kommune relativt sett har brukt mindre ressurser til administrasjon og tjenester enn de fleste sammenlignbare kommuner, men har hatt noe høyere utgifter til ytelser til den enkelte flyktning i form av økonomisk sosialhjelp og introduksjonsstønad. Samlet sett har imidlertid kommunen over år hatt lavere utgifter knyttet til bosetting og integrering av flyktninger enn de øvrige kartlagte kommunene. Beregningsutvalget, rapport fra juni 2013.

Tabell.1 Utgifter per person i målgruppen til sosialhjelpsutbetalinger, introduksjonsstønad, integreringstiltak og til administrasjon av disse. 2012.

Indeks 100 er lik gjennomsnittet for kommunene i utvalget.

Kommune	Sosialhjelp	Administrasjon	Introduksjonsstønad	Totalt
0301 Oslo	98	89	116	107
1001 Kristiansand	110	119	84	96
1102 Sandnes	100	93	89	91
1201 Bergen	91	114	99	102
1601 Trondheim	99	101	112	108
Utvalgskommunene	100	100	100	100
Alle kommuner	96	104		

Kilde: Administrasjonsundersøkelsen, sosialhjelpsundersøkelsen og introduksjonsstønadsundersøkelsen

Kommunens inntekter fra integreringstilskudd føres rett i kommuneregnskapet. De enkelte sektorenes budsjett utarbeides gjennom den årlige handlingsplanprosessen. Det er ikke noen direkte sammenheng mellom inntekten fra integreringstilskuddet og budsjett for den enkelte enhet. Som følge av at helse- og sosialsektoren organiserer de fleste tjenestene knyttet til bosetting av flyktninger og også står for utbetalingene av økonomisk sosialhjelp og introduksjonsstønnd til den enkelte flyktning får sektoren sitt budsjett justert med 80 % av endringen av inntekten fra integreringstilskuddet, om det øker eller reduseres.

Voksenopplæring finansieres ikke direkte gjennom integreringstilskuddet, men gjennom eget tilskudd til norskopplæring som utbetales per capita over tre år. Fra opprettelsen av statlig finansiering av voksenopplæring har imidlertid aldri de fulle utgiftene til undervisningslokaler vært dekket av tilskuddet. Lærertillegg og administrasjon dekkes i stor grad, men utgifter til leie og drift av bygg må kommunen finansiere på annen måte, for eksempel ved bruk av integreringstilskuddet. Kartlegging av kommunenes utgifter til voksenopplæring er en egen kartlegging som utføres av det samme beregningsutvalget.

Inntekter og utgifter

Den totale økonomien i å bosette flyktninger har vært forsøkt kartlagt i to omganger, sist i 2006, basert på kommunens regnskap i 2005. Ved å ta utgangspunkt i kartleggingen til Beregningsutvalget, og så utvide den med de øvrige tjenestene kommunen yter til målgruppen flyktninger i femårsperioden kommunen mottar integreringstilskudd, har en fått en rimelig god oversikt over ressursinnsatsen overfor flyktninger det gjeldende året. Inntektene fra statlig tilskudd er kartlagt på tilsvarende måte, i alle sektorer. I 2005 hadde kommunen et betydelig overskudd, nær 20 %, på de statlige inntektene sammenholdt med de utgiftene kommunen hadde hatt på målgruppen.

Etter 5 år er det ingen særskilt registrering av utgifter knyttet til målgruppen, og det er åpenbart at enkelte flyktninger ikke vil være økonomisk selvstendige etter 5 år. En må anta at dette, i tillegg til eventuelt behov for helsehjelp og barneverntjenester vil kunne være den største belastningen på det kommunale tjenesteapparatet.

Vurdering

På grunn av en samlet vurdering av utfordringene knyttet til bosetting av flyktninger i 2013, og tidligere år kan Kristiansand kommune bosette 200 flyktninger i 2014, og 180 flyktninger i årene 2015 og 2016. Årlig vil det bosettes 10 enslige barn og unge. I tillegg kommer familiegjenforente.

Tiltaket finansieres ved bruk av integreringstilskuddet og tilskudd til norskopplæring.

Utgiftene til særskilte tiltak for enslige mindreårige dekkes ved statsrefusjon for kommunale barnevernutgifter, som tidligere år.

Forutsetningene er at ressursene til oppfølging økes og det stilles til disposisjon flere kommunale boliger.

Arbeidet med å øke ressursene til oppfølging og intensivere arbeidet med å skaffe hensiktsmessige boliger prioriteres.

Det legges til grunn en tverrsektoriell gruppe som forutsetter å sikre et helhetlig løp i forhold til innvandring.

Sak 43/13: Forespørsel fra UDI om utvidelse av plasser ved Kristiansand statlige mottak og interkommunale mottak

Vedlegg

VS Tilleggsavtaler for mottak ved RKS.msg

Dato 17. september 2013
Saksnr.: 201309112-2
Saksbehandler Birgith Seglsten Ness

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
24.09.2013

Forespørsel fra UDI om utvidelse av plasser ved Kristiansand statlige mottak og interkommunale mottak

Sammendrag

Kristiansand kommune har mottatt forespørsel fra UDI om å øke mottakskapasiteten med inntil 20 % på Kristiansand ordinære mottak og interkommunalt mottak.

På grunn av stor økning i antall asylsøkere til landet, med opptil 80 nyankomne på en dag, vil UDI sette i gang tiltak for å øke kapasiteten i mottak. Et av tiltakene er tilleggsavtaler med drivere av eksisterende asylmottak og UDI ønsker å inngå tilleggsavtaler på inntil 20 % av hovedavtalens verdi. Tilleggsavtalene vil inngås på samme betingelser som hovedavtalen i forhold til økonomi (indeksregulerte priser), varighet og oppsigelse. Oppstart ønskes så fort som mulig.

Kristiansand ordinære mottak har tidligere hatt tilleggsavtaler hvor kapasitet er blitt justert etter behov for mottaksplasser på nasjonalt nivå. I 2008 ble mottaket økt med 50 plasser og igjen redusert i 2011. I januar 2013 ble hovedavtalen redusert med 20 plasser. Mottaket har god erfaring og kompetanse på opp- og nedjusteringer i antall plasser ut fra behov meldt fra UDI (Utlendingsdirektoratet). En økning på 20 % vil utgjøre 36 plasser i ordinært mottak og 39 plasser i interkommunalt mottak.

Økning på interkommunale plasser må forankres i Knutepunkt sør kommunene, men Kristiansand ordinære mottak kan øke opp med 51 plasser (36 ordinære plasser og 15 interkommunale) uten at dette innebærer store økonomiske eller driftsmessige utfordringer.

Forslag til vedtak

1. Helse – og sosialdirektørens forslag om å øke antall plasser 20 % fra 180 til 216 med utvidelse av eksisterende avtaler godkjennes.
2. Helse- og sosialdirektørens forslag om å øke Kristiansand kommunes andel på 15 plasser i Interkommunalt mottak godkjennes.

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Ellen Torgersen
Virksomhetsleder Forvaltning og Service

Vedlegg:
Trykte vedlegg : Henvendelse fra UDI

Bakgrunn for saken

Forespørsel fra UDI

Kristiansand kommune har mottatt forespørsel fra UDI om å øke mottakskapasiteten med inntil 20 % på ordinær og interkommunal avdeling.

På grunn av stor økning i antall asylsøkere til landet, med opptil 80 nyankomne på en dag, vil UDI sette i gang tiltak for å øke kapasiteten i mottak. Et av tiltakene er tilleggsavtaler med drivere av eksisterende asylmottak og UDI ønsker å inngå tilleggsavtaler på inntil 20 % av hovedavtalens verdi. Tilleggsavtalene vil inngås på samme betingelser som hovedavtalen ift økonomi (indeksregulerte priser), varighet og oppsigelse. Oppstart ønskes så fort som mulig.

Fakta

UDI har gjennom media hatt fokus på den nasjonale utfordringen de står ovenfor grunnet stor økning i antall asylsøkere som ankommer Norge.

Bare i august kom det 1616 asylsøkere. Hittil i år er det kommet 7882 asylsøkere. Så langt i år er det kommet 29 prosent flere asylsøkere enn i samme periode i fjor. En stor andel av de som kommer vil med stor sannsynligvis få opphold i landet.

Det er kommet flest asylsøkere fra Eritrea (24,7 %). Deretter følger asylsøkere fra Somalia(16,9 %), Afghanistan (6,1 %) og fra Syria (5,9 %). Sudan og Nigeria er på 5. og 6. plass.

Ankomster pr august	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Totalt
Antall	991	684	836	814	760	913	1268	1616	7882

Pr. 31.juli var det 15995 beboere i statlige mottak. Av disse hadde 5207(33 %) utreiseplikt, 4414 (28 %) ventet på bosetting i kommune, 2982 (19 %) venter på klagesaksbehandling hos UNE, 2586 (16 %) med søknad under behandling i UDI og 592 (4 %) med tillatelse uten bosetting og annet.

Kristiansand statlige mottak

Kristiansand statlige mottak har vært i kontinuerlig drift siden 1998 og før den tid i perioden 1988 -1996. Kommunen har nå tre avtaler med UDI om drift av statlig mottak:

- Ordinær mottak med 180 plasser i Kristiansand. Ny avtale som varer i tre år + 3 års opsjon.
- Forsterket mottak med 20 døgnbemannede plasser. Ny avtale som følger avtalen inngått på ordinært mottak.
- I tillegg driver Kristiansand kommune ved Kristiansand statlig mottak en Interkommunal avdeling med 195 ordinære plasser gjennom et samarbeid i nettverket Knutepunkt Sørlandet. 75 av plassene ligger i Kristiansand kommune, de øvrige 120 i kommunene Søgne, Songdalen, Vennessla og Iveland. Utløpstiden på denne kontrakten er 31.12.14, hvor UDI har benyttet retten til å forlenge avtalen ved opsjon på 3 år. Alle avtaler om drift av statlig mottak kan sies opp med 3 måneders varsel.

Kristiansand statlig mottak disponerer over hundre forskjellige boenheter til asylsøkerne på forskjellige adresser, og mottaket drives etter en desentralisert modell. Ved å bruke flere ulike boenheter av varierende størrelse oppnår en å kunne tilby alle en så normal bosituasjon som mulig. I tillegg har en stor fleksibilitet til å justere antall beboere i forhold til varierende ankomsttall. Varierte boligløsninger gir også gode muligheter til å skjerme kvinner og eventuelt andre beboere som har behov for det.

Opptil 20 % økning av antall mottaksplasser

Økning i kapasiteten på eksisterende mottak er en god modell for å ivareta svingninger i antall asylsøkere som ankommer Norge. Kristiansand ordinære mottak inngikk en tilleggsavtale 01.08.08 om økning av 50 plasser. Denne avtalen ble avsluttet 15.01.11 hvor mottaket reduserte med 50 plasser. Kristiansand ordinære mottak reduserte hovedavtalen fra 200 til 180 plasser i januar 2013. Totalt har mottaket redusert kapasiteten med 70 plasser fra 01.01.11. På bakgrunn av dette har mottaket god kompetanse og erfaring med opp- og nedjustering av antall mottaksplasser

Nå når UDI ber om opptil 20 % økning så vil det innebære en økning på 36 plasser for Kristiansand ordinære mottak og 39 plasser for interkommunalt mottak. Ved forholdsmessig fordeling vil det innebære en økning på 15 plasser i Kristiansand, Songdalen 11, Vennesla 9, Søgne 3 og Iveland 1.

I denne forespørselen fra UDI så tilbyr de en økonomi som er knyttet opp mot hovedavtalen og for vår del så vil det bety at vi kan få en god avtale for ordinær avdeling siden driftsmessig er avtalene gunstige ved nyere avtaler.

Konklusjon på forespørsel om utvidelse:

Det anbefales at Kristiansand ordinære mottak gis anledning til å øke med 36 mottaksplasser som imøtekommer UDI sin forespørsel om en økning på 20 % av tidligere inngått avtaler, samt 15 mottaksplasser som utgjør Kristiansand kommunes andel i interkommunalt mottak.

Vi anbefaler at Kristiansand statlige mottak som driver av interkommunalt mottak gis anledning til å inngå videre dialog for å sikre forankring i samarbeidskommuner hvor Kristiansand statlige mottak gis myndighet til å komme med forslag til samarbeidskommuner om hvilke kommuner det anbefales en økning på antall plasser og eksakt antall som anbefales i den enkelte kommune.

Sak 44/13: Tjenestebeskrivelse omsorgsbolig

Vedlegg

Tjenestebeskrivelse omsorgsbolig.doc

20130916131113800.pdf

20130916131051335.pdf

Dato 9. september 2013
Saksnr.: 201308336-1
Saksbehandler Kirstin Haslerud

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
24.09.2013

Tjenestebeskrivelse omsorgsbolig

Sammendrag

Helse – og sosialdirektøren har utarbeidet et forslag til tjenestebeskrivelse for omsorgsbolig.

Tjenestebeskrivelser er et styringsverktøy der kriterier, nivå og innhold i tjenesten defineres. De skal også fungere som informasjon og forventningsavklaring i forhold til publikum, ansatte, administrasjon, politikere og andre interessenter.

Når det gjelder framtidens utvikling og bygging av nye omsorgsboliger og andre bo-former i regi av offentlige eller private utbyggere vil det være av avgjørende betydning at kommunen har tydelige tjenestebeskrivelser for hva tjenestene skal inneholde for å synliggjøre lovfestede rettigheter og kommunens plikter som er gitt i Helse -og omsorgslovgivningen

Forslag til vedtak

1. [Helse – og sosialdirektørens forslag til tjenestebeskrivelse for omsorgsbolig godkjennes / tas til etterretning.](#)

Lars Dahlen
Helse – og sosialdirektør

Anne Sofie Hellebø
Virksomhetsleder Langtidspleie

Vedlegg:

Trykte vedlegg : Utkast til tjenestebeskrivelse for omsorgsbolig
Gjeldende tjenestebeskrivelse hjemmesykepleie
Gjeldende tjenestebeskrivelse praktisk bistand

Utrykte vedlegg: Rundskriv om kvalitet i pleie – og omsorgstjenester. (Rundskriv nr 1-13/97)
Forskrift om en verdig eldreomsorg (Verdighetsgarantien).
Omsorgsbolig – en veileder. Rundskriv I-27/97, H – 24/97 B)
Rundskriv fra Helsedirektoratet – Nasjonale mål og prioriterte områder for 2013.
Stortingsmelding 29 (2012 – 2013). Morgendagens omsorg

Bakgrunn for saken

Uttrykket «omsorgsbolig» ble innført i 1994 i forbindelse med en ny statlig låne- og tilskuddsordning i regi av Husbanken. En heldøgnsomsorgstjeneste er en betingelse for å utløse Husbankens tilskudd til omsorgsboliger.

I rundskrivet Omsorgsbolig - en veileder (1997) ønsker Regjeringen å informere om grunnleggende forhold knyttet til blant annet utformingen, tilgang på pleie – og omsorgstjenester og brukers rettigheter.

Omsorgsbolig må være fysisk tilrettelagt slik at brukere etter behov skal kunne motta heldøgns pleie og omsorgstjeneste.

Regjeringen sier videre at kommunene i tilstrekkelig grad må gi informasjon om blant annet brukers rettigheter i en omsorgsbolig, og hva som skiller dette fra for eksempel et sykehjem. Informasjon til brukere og pårørende er viktig i prosessen med å skape trygghet i forhold til det å bo i en omsorgsbolig.

I veileder for utforming av omsorgsboliger og sykehjem sidestiller Husbanken begrepene omsorgsbolig og sykehjem ved å henvise til at dette er tilbud til brukere som har behov for heldøgn omsorgstjenester.

Fylkesmannen i Vest – Agder har også kommet med en uttalelse hvor de sidestiller disse tjenestene. De vurderer hvorvidt brukere får dekket sine behov gjennom døgnet og forsvarligheten i det individuelle tilbudet fremfor å se om tjenesten ytes i omsorgsbolig eller institusjon.

Omsorgsbolig er ikke særskilt regulert i lovverket. Et viktig skille mellom omsorgsbolig og institusjon er blant annet at brukere i omsorgsbolig har råderett over boligen jfr. Husleieloven.

Det er det ordinære lovverket for tildeling av hjemmesykepleie og praktisk bistand i Lov om kommunale helse – og omsorgstjenester (helse – og omsorgstjenesteloven) som er avgjørende for hvilke tjenester den enkelte bruker i en omsorgsbolig vil motta.

I Kvalitetsforskriften – veileder

Står det:

«Viktig forutsetning for at personer med pleie – og omsorgsbehov skal kunne bo i egne hjem/tilrettelagt omsorgsbolig så lenge som mulig er at kommunen kan tilby hjelp når behovet er tilstede, uansett når på døgnet.»

I Stortingsmelding 29 – Morgendagens omsorg, nevner regjeringen blant annet flere grunnleggende prinsipper for framtidens omsorgsomgivelser . Et av dem som nevnes er et tydelig skille mellom boform og tjenestetilbud. Der tjenestetilbud og ressursinnsats er knyttet til den enkeltes behov.

Status i Kristiansand

Fra 2003 har det i Kristiansand kommune vært en gradvis oppbygging av antall omsorgsboliger for eldre og pleietrengende.

Det er i dag 6 ulike omsorgsboligkompleks hvor antall leiligheter varierer fra 15 til 24 leiligheter i hvert kompleks. Totalt har Kristiansand kommune 119 leiligheter.

Kristiansand planlegger å bygge 40 nye omsorgsboliger innen 2016.

I rundskriv (IS-1/2013) - Nasjonale mål og prioriterte områder for 2013 ber Helsedirektoratet at kommunene « oppfyller kravet om at boenheter som bygges med tilskudd fra Husbanken skal ha universell utforming og være tilpasset mennesker med demens og kognitiv svikt.»

Videre vil omsorgsboligene tilrettelegges for bruk av velferdsteknologi.

Bygging av omsorgsboligene vurderes som et OPS samarbeid (offentlig privat samarbeid).

Brukere som er i behov for omsorgsbolig er blitt vurdert av EBT til å ha behov for heldøgns helse – og omsorgstjenester ut over det som kan gis i brukers hjem.

Det vil på bakgrunn av behovet for hjemmetjenester bli fattet enkeltvedtak i form av hjemmesykepleie og praktisk bistand.

I framtiden vil vi få både flere yngre og eldre brukere med behov for omfattende hjemmetjenester. For mange av disse brukerne vil det være hensiktsmessig å gi tilbud i omsorgsboliger med heldøgnstjenester.

Det ble i helse – og sosialsektoren opprettet en arbeidsgruppe bestående av representanter fra omsorgsenheter, rådgiver fra helse – og sosialsektoren og EBT som blant annet hadde som mål å skape en felles forståelse for tjenestetilbudet og målgruppen til brukere i omsorgsbolig.

Bakgrunnen for behovet for arbeidsgruppe var:

- Tilbakemelding fra brukere og pårørende hvor det ble gitt uttrykk for usikkerhet til hvorvidt omsorgsboliger vil ivareta den enkelte bruker en like trygg måte som sykehjem.
- Det var ikke en enhetlig forståelse blant ansatte hva tjenestetilbudet i omsorgsbolig skulle inneholde.

Muligheter for sosialt felleskap med andre og fellesmåltider er noe som i stor grad blir etterspurt av brukere og pårørende.

For å sikre en mest mulig enhetlig tjeneste ble det vektlagt av arbeidsgruppen å utarbeide en tjenestebeskrivelse for omsorgsbolig.

Målet med en ny tjenestebeskrivelse er å sikre en felles forståelse av innholdet i tjenesten. Tjenestebeskrivelsen vil gi tydelig informasjon til brukere og pårørende samtidig som den gir retningslinjer for kommunen i tjenestetildelingsprosessen.

Det har vist seg viktig i tjenestebeskrivelsen å beskrive tjenestens innhold sett i forhold sykehjemstjenesten.

Tjenestebeskrivelse for omsorgsbolig vil bli publisert på Kristiansand kommunes internett side. Det vil i tillegg til tjenestebeskrivelsen være en link til en brosjyre om omsorgsbolig som vil gi en mer utfyllende informasjon om omsorgsboliger i Kristiansand kommune.

Når bruker er tildelt omsorgsbolig vil informasjonsbrosjyren følge vedtaket ved utsendelsen.

Oppsummering

- Den foreslåtte tjenestebeskrivelse for omsorgsbolig vil bidra til å sikre et likt utgangspunkt for både brukers og pårørendes forventninger og ansattes forventninger ved at de har tilgang til lik tjenestebeskrivelse.
- Den gir en tydelig beskrivelse av tjenestens innhold
- Klargjøring av hvilke kriterier som må tilfredsstilles for å motta tjenesten

**Sak 45/13: Evaluering av avviklingen av klient- og barnevernutvalget –
Forslag til mandat**

Dato 15. mai 2013
Saksnr.: 201210324-6
Saksbehandler Svein Ove Ueland

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
28.05.2013

Evaluering av avviklingen av klient- og barnevernutvalget – Forslag til mandat

Sammendrag

Bystyret vedtok i sak 68/11, 11. mai 2011 at klient- og barnevernversnutvalget skulle legges ned. Bystyret ba også om at nedleggelsen av KBU og dets konsekvenser skulle evalueres etter 2 år. På bakgrunn av dette legges det fram forslag til følgende mandat for evalueringen:

1. Er brukernes rettigheter og rettsikkerhet – herunder muligheten til å påklage vedtak – svekket som følge av nedleggelsen av KBU?
2. I hvilken grad har nedleggelse av KBU svekket helse- og sosialstyrets kunnskap og engasjement i barn- og unges oppvekstvilkår, forebyggende arbeid blant barn og unge og innhold og praksis i helse- og sosialtjenesten i kommunen?
3. I hvilken grad vurderes bruken av administrative og politiske ressurser, knyttet til et folkevalgt organ som KBU, som effektiv ressursbruk vurdert opp i mot nytten for brukerne i form av økt rettsikkerhet?

Evalueringen gjennomføres av eksterne fagpersoner med kompetanse på denne type evaluering. Det innhentes informasjon fra kommunens administrasjon, aktuelle politikere, Fylkesmannen i Vest Agder og Fylkesnemnda for sosiale saker i Agder.

Forslag til vedtak

Helse- og sosialstyret godkjenner framlagte forslag til mandat for evaluering av klient- og barnevernutvalget.

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Svein Ove Ueland
Virksomhetsleder Barne- og familietj.

Bakgrunn for saken

Bystyret vedtok i sak 68/11, 11. mai 2011 bl.a. følgende:

5 a) Helse- og sosialstyret:

"Dagens klient- og barnevernsutvalg legges ned og fylkesmannen blir ankeinstans som i dag, men uten at ankene behandles i et politisk organ i kommunen."

5 c) "Bystyret ber om at nedleggelsen av KBU og dets konsekvenser evalueres etter 2 år, slik at bystyret kan mene noe om det har vært hensiktsmessig med denne endringen."

Nærmere om Klient- og barnevernutvalgets (KBU) oppgaver og lovgrunnlag:

Fra saksutredningen til bystyret (sak 68/11) siteres det følgende:

KBU er et underutvalg under helse- og sosialstyret. De har møter en gang per mnd, med formål å være et klageorgan etter barnevernloven, sosialtjenesteloven og kommunehelseloven. I tillegg skal utvalget... "sikre helse- og sosialstyret kunnskap om- og engasjement i barn- og unges oppvekstsvilkår, forebyggende arbeid blant barn- og unge og innhold og praksis i helse- og sosialtjenesten i kommune". Utvalget har ca. 130 klagesaker per år og av disse går politikerne anslagsvis mot administrasjonen i 3 % av sakene. Trolig ville fylkesmannen, som etter loven er ankeinstans, ha fanget opp disse. Kommunen er ikke pålagt å ha et eget ankeutvalg for disse sakene. Men helse- og sosialstyret kan ikke både behandle sakene og dernest være en ankeinstans for de samme sakene. Derved er alternativet til dagens KBU å legge ned utvalget og at ankesakene går direkte til fylkesmannen for endelig avgjørelse.

Barnevernloven har særskilte regler oppnevning og sammensetting av folkevalgt organ i barnevernssaker. Det framgår av barnevernlovens § 2-1 at det hver kommune skal være en administrasjon med en leder som har ansvar for oppgaver etter denne loven.

Administrasjonen skal utføre det daglige løpende arbeid, herunder:

- gi råd og veiledning
- treffe vedtak i henhold til loven, eventuelt å innstille til vedtak, jf. tredje ledd,
- forberede saker for behandling i fylkesnemnda,
- iverksette og følge opp tiltak

Kommunestyret kan beslutte at oppgaver som følger av denne loven skal legges til et folkevalgt organ. Dette organet, som ikke kan være kommunestyret, skal ved behandling av klientsaker ha 5 medlemmer.

Etter nedleggelsen av KBU har det skjedd endringer i lovverket som regulerer kommunens helse- og sosialtjenester. Sosialtjenesteloven erstattet av:

1. Ny helse- og omsorgslov. Denne regulerer bl.a. innbyggernes rett til en del helse og omsorgstjenester som tidligere var regulert i sosialtjenesteloven (praktisk bistand, avlastningstiltak, personlig assistanse, støttekontakt m.m.). EBT fatter vedtakene.
2. Nav har overtatt ansvaret for økonomisk sosialhjelp etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.
3. Regjeringen har fremmet forslag til ny barnevernlov (Prop106 L(2012–2013)). Forslaget behandles i Stortinget i juni 2013. Det inneholder ingen endringer i § 2.1 – gjeldende kommunens muligheter til å opprette et eget særskilt folkevalgt organ til å behandle oppgaver etter barnevernloven (barnevernutvalg).

Forslag til mandat for evalueringen:

Evalueringen gjennomføres av eksterne fagpersoner med kompetanse på denne type evaluering. Det innhentes informasjon fra kommunens administrasjon, aktuelle politikere, Fylkesmannen i Vest Agder og Fylkesnemnda for sosiale saker i Agder. Følgende mandat legges til grunn for evalueringen:

1. Er brukernes rettigheter og rettsikkerhet – herunder muligheten til å påklage vedtak – svekket som følge av nedleggelsen av KBU?
2. I hvilken grad har nedleggelse av KBU svekket helse- og sosialstyrets kunnskap og engasjement i barn- og unges oppvekstvilkår, forebyggende arbeid blant barn og unge og innhold og praksis i helse- og sosialtjenesten i kommunen?
3. I hvilken grad vurderes bruken av administrative og politiske ressurser knyttet til et folkevalgt organ som KBU som effektiv ressursbruk vurdert opp i mot nytten for brukerne i form av økt rettsikkerhet?

Sak 46/13: Forebygging, utredning og behandling av psykiske lidelser hos eldre - høring til ny veileder

Vedlegg

Vedtak FORMAN, 25092013, Sak 85/13, Forebygging, utredning og behandling av psykiske lidelser hos eldre - høring til ny veileder

Høring til uttalelse innen 01.10.2013 - Forebygging, utredning og behandling av psykiske lidelser hos eldre - tjenester som møter dagens og morgendagens behov

IS-2099 Eldreveileder.pdf

Dato 12. september 2013
Saksnr.: 201307077-2
Saksbehandler Ole Geir Gitlestad

Saksgang
Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato
24.09.2013
25.09.2013

Forebygging, utredning og behandling av psykiske lidelser hos eldre - høring til ny veileder

Sammendrag

Kommunen er invitert til å gi høringsuttalelse til helsedirektoratets nye veileder for forebygging, utredning og behandling av psykiske lidelser hos eldre. Veilederen skal være hjelpeapparatets redskap for å gi den aktuelle målgruppen best mulige tjenester. Følgende hovedområder nevnes som særlig viktige for å gi god hjelp:

kapasitet, kompetanse, forebygging, utredning og behandling, tjenestetilbudene og samarbeid.

Innenfor hvert av disse områdene lister veilederen opp flere anbefalinger og tiltak.

Som følge av samhandlingsreformen vil mye av arbeidet med brukergruppen overføres fra spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten. Det skal bli mindre døgn- og institusjonsbehandling og mer poliklinisk og ambulant behandling. Forebyggende arbeid fokuseres og dette blir hovedsakelig en kommunal oppgave. På denne måten vil presset på kommunens tjenester øke og medføre krav om økte personalressurser og oppbygging av kompetanse.

Fra kommunens side må det understrekes at oppfølging av veilederen vil kreve betydelige ressurser. Kommuneøkonomien må styrkes for å kunne ivareta påkrevd kapasitetsøkning, knyttet både til overføring av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten og med tanke på økt arbeidsmengde som følge av befolkningsutviklingen. I tillegg må det påregnes økonomisk kompensasjon for nødvendig kompetanseoppbygging på kommunenivå.

Forslag til vedtak

[Formannskapet gir tilslutning til saksutredningen og avgir høringsuttalelse i tråd med denne.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:

- Veileder: «Forebygging, utredning og behandling av psykiske lidelser hos eldre»
- Følgebrev til veilederen

Bakgrunn for saken

Helsedirektoratet har utarbeidet en veileder for forebygging, utredning og behandling av psykiske lidelser hos eldre. Landets kommuner er blant andre invitert til å gi høringsuttalelse til veilederen.

Veilederen skal være et verktøy som hjelpeapparatet skal benytte når de i årene som kommer må forholde seg til en stadig voksende eldrebefolkning. Stor vekst i eldrebefolkningen vil ventelig øke risikoen for at flere kan bli rammet av en eller annen form for psykisk lidelse. For å møte denne utfordringen må ulike tjenester, på ulike nivåer, utrustes både kompetanse- og kapasitetsmessig i arbeidet med brukergruppen, og de må samhandle på beste måte for å utnytte de samlede ressursene på dette området. Inn i denne sammenhengen kommer veilederen med en rekke tiltak og anbefalinger som skal bidra til å optimalisere tjenestene.

Veilederen lister opp noen hovedområder som i særlig grad må vektlegges i arbeidet med målgruppa. Flere anbefalinger knyttes til hvert av følgende hovedområder; kapasitet, kompetanse, forebygging, utredning og behandling, tjenestetilbudene og samarbeid.

Veilederen er tydelig i sine anbefalinger, men tiltakene er ikke alltid konkret utformet. I stor grad må den videre oppfølgingen av anbefalingene bearbeides. Det er i den sammenheng kommunene vil møte utfordringer, knyttet til både rekruttering og økonomi. I og med mye av håndteringen av brukergruppen vris fra døgn- og institusjonsbehandling til poliklinisk og ambulant behandling vil kommunens tjenesteapparat bli involvert i økende grad. Når også den forebyggende innsatsen hovedsakelig blir en kommunal oppgave, i tråd med samhandlingsreformens intensjoner, er det åpenbart at presset på kommunens tjenester vil øke. I tillegg til at dette vil kreve økte personalressurser vil det også utfordre kommunen til å bygge opp kompetanse blant sine ansatte slik at disse kan håndtere de nye oppgavene.

Med hensyn til kompetanse blir dette eksplisitt nevnt i relasjon til mennesker med annen kulturell, religiøs og språklig bakgrunn. Kommunene kan forvente stadig større innslag av brukere i disse kategoriene og må forberede seg på kompetanseoppbygging for å møte utfordringene på dette området.

Med hensyn til utredning og behandling av eldre med psykiske lidelser og demens peker veilederen på at det er kommunene som hovedsakelig skal håndtere dette. Henvvisning til spesialisthelsetjenesten skal skje ved behov og ved alvorlige lidelser. Denne anbefalingen stiller store krav til kommunene om å disponere tilstrekkelig og rett kompetanse, samt at den blir utfordrende med tanke på å etablere tydelige og hensiktsmessige samhandlingsrutiner. Veilederen er klar på at kommunene må videreutvikle kompetanse inne diagnostisering og behandling.

Veilederen gjennomgår gjeldende lov- og regelverk vedrørende den aktuelle brukergruppen på en god måte. Den viser også til samhandlingsreformens bestemmelser om inngåelse av samarbeidsavtaler mellom helseforetakene og kommunene. Disse avtalene må konkretisere hvilke områder og rutiner som skal gjelde for samarbeidet om brukerne.

Oppsummert vurderes veilederen som et velegnet redskap i arbeidet med brukergruppen. Den stiller store krav til de ulike tjenestenes kompetanse og den er utfordrende med sikte på å få etablert gode samhandlingsordninger og -rutiner.

Fra kommunens side må det understrekes at oppfølging av veilederen vil kreve betydelige ressurser. Kommuneøkonomien må styrkes for å kunne ivareta kapasitetsøkningen som er påkrevd, knyttet både til overføring av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten og med tanke på økt arbeidsmengde som følge av befolkningsutviklingen. I tillegg må det påregnes økonomisk kompensasjon for nødvendig kompetanseoppbygging på kommunenivå.

Sak 47/13: Drift av midlertidig botilbud

Dato 16. september 2013
Saksnr.: 201309070-1
Saksbehandler Hilde Engenes

Saksgang
Helse- og sosialstyret

Møtedato
24.09.2013

Drift av midlertidig botilbud

Sammendrag

Kommunen er etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 27 forpliktet til å finne midlertidig botilbud for dem som ikke klarer dette selv. Kristiansand kommune disponerer øremerket boligmasse til dette formålet og har frem til nå driftet ett av disse botilbudene selv. Helse- og sosialdirektøren ønsker nå å konkurranseutsette driften av dette. Det vil være hensiktsmessig å se anbudet i sammenheng med anbudsgrunnlaget for drift av institusjonsplasser til rusmiddelavhengige som skal ferdigstilles til januar 2014. Deler av brukergruppen er sammenfallende og flere av tilbyderne på feltet antas å være de samme.

Forslag til vedtak

1. Drift av midlertidig botilbud etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningens §27, som kommunen har driftet selv, konkurranseutsettes
2. Det utarbeides felles anbudsgrunnlag for drift av midlertidig botilbud og drift av institusjonsplasser til rusmiddelavhengige, men slik at det vil være mulig å legge inn anbud på ulike elementer

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Hilde Engenes
rådgiver

Bakgrunn for saken

Kommunen er etter Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen § 27 forpliktet til å finne midlertidig botilbud for dem som ikke klarer dette selv. Kristiansand kommune disponerer øremerket boligmasse til dette formålet og har frem til nå driftet en del av disse botilbudene selv mens en annen del driftes av en ideell organisasjon etter tidligere anbudsrunder.

Helse- og sosialsektoren har driftet midlertidige boliger til vanskeligstilte i Ægirsvei. Disse skal lokaliseres et annet sted. En vil benytte denne anledningen til en gjennomgang av driften for å legge til rette for en konkurranseutsetting. Helse- og sosialsektoren har positive erfaringer med at ideelle organisasjoner eller andre aktører er involvert i tiltak som ivaretar vanskeligstilte. Tilbakemeldinger fra brukere og brukerorganisasjoner signaliserer det samme. I sektorens arbeid med rullering av Rusmiddelpolitisk handlingsplan og Plan for psykisk helsearbeid har en sett særskilt på boligarbeidet og fått mange innspill på hva som oppleves mest virkningsfullt i drift av midlertidig botilbud. Dette er elementer som også andre aktører enn kommunen kan ivareta på en tilfredsstillende måte.

Som oppfølging av revisjonens gjennomgang av kommunens tilskudsregime i november 2012, har sektoren igangsatt arbeidet med å konkurranseutsette drift av institusjonsplasser til rusmiddelavhengige. Anbudet utarbeides i tråd med føringene i saken vedrørende kjøp av plasser i private rusinstitusjoner, vedtatt i formannskapet 20. mars 2013. Anbudet skal sendes ut ved årsskiftet. Deler av målgruppen som jevnlig benytter midlertidig botilbud har rusrelatert problematikk og vil være overlappende med deler av målgruppen for institusjonsplasser. Det vil dermed være hensiktsmessig for kvalitetsvurderingene i anbudsgrunnlaget å se drift av midlertidig botilbud i sammenheng med drift av institusjonsplasser. En har grunn til å anta at flere organisasjoner vil ha utbytte av å kunne vurdere disse tilbudene i sammenheng. På denne bakgrunn ønsker helse- og sosialdirektøren at det utarbeides et samlet tilbud hvor det vil være mulig for interessenter å legge inn tilbud på ulike elementer

Sak 48/13: Forslag til revisjon av statuttene for Frivillighetsprisen i Kristiansand.

Vedlegg

Vedtak FORMAN, 09102013, Sak 90/13, Forslag til revisjon av statuttene for Frivillighetsprisen i Kristiansand.

Vedtak OPPVEK, 24092013, Sak 35/13, Forslag til revisjon av statuttene for Frivillighetsprisen i Kristiansand.

Vedtak KULTUR, 25092013, Sak 57/13, Forslag til revisjon av statuttene for Frivillighetsprisen i Kristiansand.

Dato 9. september 2013
Saksnr.: 201308591-1
Saksbehandler Nina Reinhardt

Saksgang

Helse-og sosialstyret
Oppvekststyret
Kulturstyret
Formannskapet

Møtedato

24.09.2013
24.09.2013
25.09.2013
09.10.2013

Forslag til revisjon av statuttene for Frivillighetsprisen i Kristiansand.

Sammendrag

I Juryen for Frivillighetsprisen ble følgende vedtak fattet 21.08.2013:

Statuttene for frivillighetsprisen ble sist revidert 16.02.2011. Administrasjonen fremmer med bakgrunn i juryens forslag til endring av statutter en sak til formannskapet høsten 2013. Saken blir først fremmet for helse- og sosialstyret, oppvekststyret og kulturstyret.

Frivillighetsprisen ble innstiftet av Formannskapet 09.09.1998, og revidert 16.02.2011 (sak 201007181).

Det er gjort en del erfaringer med regelverket, og det fungerer bra, men kan forbedres. Det har de siste år kommet inn en rekke velbegrunnede forslag som viser at den frivillige innsatsen i byen er meget stor. Det er godt at kommunen kan belønne dette engasjement med kommunale priser.

Det kommer inn forslag på enkeltpersoner og på organisasjoner. Det viser seg vanskelig å vekte innsatsen til hver enkelt. Komiteen ønsker at det kan deles ut to priser – en til hver kategori. Nå består prisen i 30.000 kroner. Vi foreslår to priser på 25.000 kroner.

Statuttene sier at prisen skal deles ut 5. desember på frivillighetens dag. Her ønsker komiteen å stå noe friere.

Siste års kulturpris ble tildelt ekteparet Usterud ved siste forestilling på "Den stundesløse". Prisen kom som en overraskelse, og var derfor særdeles vellykket. Media var informert, og derfor fikk prisutdelingen stor oppmerksomhet.

I tråd med juryen for Frivillighetsprisen`s forslag til revisjon av statuttene for Frivillighetsprisen i Kristiansand kommune, anbefaler rådmannen at statuttene for frivillighetsprisen endres slik det fremgår av saken.

Forslag til vedtak

Statuttene for Frivillighetsprisen endres slik det fremgår av saken.

Tor Sommerseth
Rådmann

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:
Ingen

Bakgrunn for saken

I Juryen for Frivillighetsprisen ble følgende vedtak fattet 21.08.2013:

Statuttene for frivillighetsprisen ble sist revidert 16.02.2011. Administrasjonen fremmer med bakgrunn i juryens forslag til endring av statutter en sak til formannskapet høsten 2013. Saken blir først fremmet for helse- og sosialstyret, oppvekststyret og kulturstyret.

Frivillighetsprisen ble innstiftet av Formannskapet 09.09. 1998, og revidert 16.02.2011(sak 201007181).

Det er gjort en del erfaringer med regelverket, og det fungerer bra, men kan forbedres. Det har de siste år kommet inn en rekke velbegrunnede forslag som viser at den frivillige innsatsen i byen er meget stor. Det er godt at kommunen kan belønne dette engasjement med kommunale priser.

Det kommer inn forslag på enkeltpersoner og på organisasjoner. Det viser seg vanskelig å vekte innsatsen til hver enkelt. Komiteen ønsker at det kan deles ut to priser – en til hver kategori. Nå består prisen i 30.000 kroner.

Vi foreslår to priser på 25.000 kroner.

Statuttene sier at prisen skal deles ut 5. desember på frivillighetens dag. Her ønsker komiteen å stå noe friere.

Siste års kulturpris ble tildelt ekteparet Usterud ved siste forestilling på "Den stundesløse". Prisen kom som en overraskelse, og var derfor særdeles vellykket. Media var informert, og derfor fikk prisutdelingen stor oppmerksomhet.

Juryen for Frivillighetsprisen`s forslag til endringer i paragrafene er følgende:

§ 1 Ingen forandring

§ 2 Ingen endring

§ 3 Ingen endring

§ 4 Tillegg til andre avsnitt: "Blant innkomne forslag på kandidater vil juryen for rivillighetsprisen velge ut EN PRISVINNER FOR ORGANISASJONER OG EN FOR ENKELTPERSONER. Alle forslag...

§ 5 Endring til: FRIVILLIGHETSPRISENE ER PÅ 25.000 KRONER.

Prisen tildeles samme PERSON/ORGANISASJON bare en gang.

§ 6 Tillegg: Prisene overrekkes i forbindelse med den internasjonale Frivillighetsdagen 5. desember ELLER PÅ ET ANNET VELLEGNET TIDSPUNKT.

Statutter for Frivillighetsprisen i Kristiansand kommune vedtatt 16.02.2011.

§ 1

Frivillighetsprisen er innstiftet av Formannskapet 09.09.1998 i Kristiansand kommune. Frivillighetsprisen kan utdeles en gang pr år.

§ 2

Hensikten med prisen er å berømme en person eller organisasjon fra Kristiansand, som har utmerket seg med frivillig engasjement og pågangsmot til beste for den enkelte innbygger og lokalsamfunnet.

Innsatsen kan ha foregått over lengre tid eller i et tidsavgrenset prosjekt.

§ 3

Frivillighetens bredde og mangfold, både med tanke på organisasjonsform, tematikk, alder og kultur, skal over tid gjenspeiles i et tilsvarende mangfold blant prisens vinnere.

§ 4

Alle kan sende inn begrunnede forslag til kandidater til Frivillighetsprisen. Forslag sendes Kristiansand kommune **innen 1. juli**.

Innbydelse til å komme med forslag vil bli kunngjort på www.Kristiansand.kommune.no
Blant innkomne forslag på kandidater vil juryen for Frivillighetsprisen velge ut en prisvinner. Alle forslag blir automatisk også videresendt til en fylkeskommunal jury og kan dermed bli nominert til en nasjonal frivillighetspris.

§ 5

Frivillighetsprisen består av et diplom og et pengebeløp på kr. 25 000.
Prisen tildeles samme person bare en gang.

§ 6

Prisen overrekkes i forbindelse med den Internasjonale Frivillighetsdagen 5. desember. Dato for utdeling kan fravikes dersom det avholdes lokal frivillighetskonferanse der det vil falle naturlig å dele ut prisen.

Juryen som tildeler prisen består av tre folkevalgte fra kultur-, hese- og sosial- og oppvekststyret, samt leder for en av frivilligsentralene og en representant fra frivillig sektor.

Nye statutter for Frivillighetsprisen der forslag til endringer fra juryen for Frivillighetsprisen er innarbeidet.

§ 1

Frivillighetsprisen er innstiftet av Formannskapet 09.09.1998 i Kristiansand kommune. Frivillighetsprisen kan utdeles en gang pr år.

§ 2

Hensikten med prisen er å berømme en person eller organisasjon fra Kristiansand, som har utmerket seg med frivillig engasjement og pågangsmot til beste for den enkelte innbygger og lokalsamfunnet.

Innsatsen kan ha foregått over lengre tid eller i et tidsavgrenset prosjekt.

§ 3

Frivillighetens bredde og mangfold, både med tanke på organisasjonsform, tematikk, alder og kultur, skal over tid gjenspeiles i et tilsvarende mangfold blant prisens vinnere.

§ 4

Alle kan sende inn begrunnede forslag til kandidater til Frivillighetsprisen. Forslag sendes Kristiansand kommune **innen 1. juli**.

Innbydelse til å komme med forslag vil bli kunngjort på www.Kristiansand.kommune.no

Blant innkomne forslag på kandidater vil juryen for Frivillighetsprisen velge ut en prisvinner for organisasjoner og en for enkeltpersoner.

Alle forslag blir automatisk også videresendt til en fylkeskommunal jury og kan dermed bli nominert til en nasjonal frivillighetspris.

§ 5

Frivillighetsprisene består av et diplom og et pengebeløp på kr. 25 000.

Prisen tildeles samme person/organisasjon bare en gang.

§ 6

Prisen overrekkes i forbindelse med den Internasjonale Frivillighetsdagen 5. desember eller på et annet velegnet tidspunkt.

Juryen som tildeler prisen består av tre folkevalgte fra kultur-, hese-sosial og oppvekststyret, samt leder for en av frivilligsentralene og en representant fra frivillig sektor.

I tråd med juryen for Frivillighetsprisen`s ovenstående forslag til revisjon av statuttene for Frivillighetsprisen i Kristiansand kommune, anbefaler rådmannen at statuttene for frivillighetsprisen endres slik det fremgår av saken.

Nina Gjærum Reinhardt, 09.09.2013